

Bolagsstyrningsrapport för Telgekoncernen 2018

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Omvärldsanalys och utvecklingstendenser	12
Prisnivåer.....	16
Styrelserna.....	19
Intern kontroll.....	21
Ärenden till kommunfullmäktige	23
Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv.....	24
Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor	25
Uppföljning av tillämpliga policyer antagna av kommunfullmäktige	27
Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden.....	29
Bilaga 1, Koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2018	30
Bilaga 2, Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner	32
Bilaga 3, Uppföljning ägardirektiven 2018.....	54
Bilaga 4, Uppföljning 2018 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2018-2021.....	87

Förord

Södertälje är en plats som inte liknar någon annan plats i Sverige. Södertälje är en färgstark plats uppbyggd av människor med olika bakgrund, något som tagit oss ut i världen och världen till oss. Det är en modern industristad som lockar smarta människor från både när och fjärran. Södertälje är urbant, innovativt och internationellt. Södertälje är en plats där världarna möts.

Södertälje ligger dessutom i en region som har mycket stark tillväxt. Befolkningsmängden i Södertälje kommer att fortsätta att öka och trycket på Södertäljes bostadsmarknad kommer att vara mycket stort. För Telgekoncernen innebär det att bostäder behöver byggas och att all infrastruktur måste byggas ut. En ökad befolkningsmängd behöver också utökad service i form av bland annat nya förskolor, skolor och äldreboenden.

Det vi gör idag påverkar hur vår morgondag ser ut. Telgekoncernen arbetar med hållbar samhällsbyggnad för att skapa ett attraktivt och hållbart Södertälje – nu och i framtiden.

Telgekoncernens *"Bolagsstyrningsrapport"* till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2018 redovisar hur koncernen i sin helhet arbetar för att skapa ett attraktivare och mer hållbart Södertälje. Ett Södertälje som helt enkelt är enklare, bättre och roligare att bo, leva och verka i och som lockar fler som vill bosätta sig här, fler som vill starta företag här och fler som vill besöka vår kommun.

Vår hållbarhetsrapport, upprättad med vägledning från Global Reporting Initiativs samt Greenhouse Gas Protocol för rapportering av klimatpåverkan, kommer att finnas på www.telge.se.

Boel Godner
Ordförande

Juan Copovi-Mena
tf VD & Koncernchef

Ekonomisk utveckling

Som vanligt redovisas verksamheten för hela den kommunala bolagskoncernen, alltså även inklusive moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKF) som äger Telge (i Södertälje) AB.

För att få en mer utförlig information om bolagen hänvisas till bolagens årsredovisningar. Vill man se hela koncernen hänvisas till SKFs årsredovisning (organisationsnummer: 556570-7139).

Resultat SKF koncernen	t o m dec 2018				
	Utfall	Budget	Avv.	Föreg. år	Avv.
Mkr					
Koncernens verksamhetsresultat	581,1	620,8	-39,7	674,6	-93,5
Räntenetto	-213,3	-220,5	7,2	-216,3	3,0
Koncernreserv		-21,5	21,5		0,0
Koncernens operativa resultat	367,8	378,8	-11,0	458,3	-90,5
Reavinst-/förluster försäljningar	159,7	85,0	74,7	28,5	131,2
Utdelning	15,0	10,0	5,0	10,0	5,0
Försäkringsersättningar			0,0		0,0
Utrangering			0,0		0,0
Nedskrivningar/återläggning	93,5		93,5	-49,8	143,3
Koncernens resultat före skatt	636,0	473,8	162,2	447,0	189,0
Uppskjuten skatt	-186,9	-47,1	-139,8	-63,9	-123,0
Koncernens resultat	449,1	426,7	22,4	383,1	66,0

För 2018 redovisar koncernen ett resultat före skatt som uppgår till 636,0 mkr (447,0 mkr). 2017 års resultat inom parantes. Resultatet efter skatt uppgår till 449,1 mkr (383,1 mkr).

Koncernens verksamhetsresultat har minskat jämfört med föregående år till 581,1 mkr (674,6 mkr). Den största negativa posten är övriga kostnader som ökar med 66,6 mkr. Därefter kommer personalkostnader som ökar med 41,3 mkr. Sedan kommer underhåll och reparationer som ökar med 10,7 mkr. Även avskrivningarna ökar med 10,7 mkr. Skötselkostnaderna ökar med 9,8 mkr. På den positiva så återfinns minskade el/VA/uppvärmningskostnader med 12,4 mkr, samt ökade intäkter med 46,8 mkr främst ifrån anslutningsavgifter från infrastruktur men även en ökad försäljning av energitjänster.

Söderenergi har haft ett ansträngt år med bränslebrist och högre priser som följd, samt problem med generator och elproduktion. Detta har till viss del kompensrats av högre priser på el, elcertifikat och utsläppsrätter som begränsar den negativa avvikelsen mot föregående år.

Räntan på koncernens lån uppgick i snitt under året till 1,89 % (1,84 %). Standard & Poor's gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Dock sänktes betyget för "budgetary performance" från "strong" till "average". Det positiva kreditbetyget tillsammans med en lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 3,0 mkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

Koncernreserven ska täcka oförutsedda kostnader som stormar, extremt höga elpriser, översvämningar och kreditförluster. De oförutsedda kostnader som vi ser under året är höga elpriser, upp mot 60 öre/kWh. Detta har satt spår i Telge Energis lönsamhet under året.

Årets reavinster uppgår till 159,7 mkr (28,5 mkr). Reavinsterna kommer från försäljningarna av radhus på Varnbäcksvägen (Gravyren 17), hyreshus i Saltskog (Taket 6) samt hyreshus i Rosenlund (Tranbäret 2). På den negativa sidan återfinns en reaförlust vid försäljningen av Kringlan (Maren) som kan vändas till en reavinst om vissa krav uppfylls i affären.

Telge Bostäder har under året erhållit en utdelning av Glasberga KB på 15,0 mkr (10,0 mkr), där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2018 fanns ett nedskrivningsbehov i Fornbacken på 25,3 mkr (49,8 mkr). Köpcentrumfastigheten (Luna) som skrevs ned 2012 bedöms inte längre ha något nedskrivningsbehov under förutsättning att inga investeringar görs i fastigheten. Därför har en återläggning av tidigare gjort nedskrivning gjorts med 102,3 mkr (0 kr). Det har i Telge koncernen funnits en negativ koncerngoodwill från koncernens bildande. I takt med att koncernen blivit lönsammare så bedöms denna negativa goodwill inte vara aktuell och har upplösts med en positiv resultat effekt på 14,9 mkr (0 mkr)

Årets skattekostnad uppgår till 186,9 mkr (63,9 mkr). Av skattekostnaden kommer koncernen betala 2,1 mkr. Resterande 184,3 mkr utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Skuldutveckling

Telgekoncernen har medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Under 2018 amorterade koncernen 178 mkr på låneskulden. Detta var en klart högre amorteringsnivå än 2017 då amorteringen uppgick till 45 mkr. En stor förklaring till den relativt höga amorteringstakten beror på att koncernen har sålt fastigheter till ett värde närmare 700 mkr under året i form av Kringlan (Maren), Radhus på Varnbäcksvägen (Gravyren 17), hyreshus i Saltskog (Taket 6) samt hyreshus i Rosenlund (Tranbäret 2). Totalt har 2 500 mkr amorterats sedan 2013. Detta har varit möjligt genom ett bra resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar.

Skuldförändringssanalys SKF koncernen	t o m dec 2018				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Bolagens resultat efter finansnetto	783,1	457,1	326,0	475,7	307,4
Ej kassaflödespåverkande resultateffekter	-251,3	52,5	-303,8	18,2	-269,5
Återläggning avskrivningar	494,7	481,0	13,7	469,9	24,8
Kassaflöde före investeringar	1 026,5	990,6	35,9	963,8	62,7
Investeringar	-1 291,2	-1 380,8	89,6	-1 069,5	-221,7
Försäljning av tillgångar (bokfört värde)	516,1	58,2	457,9	77,5	438,6
Tillfört rörelsekapital	-71,6	0,0	-71,6	81,8	-153,4
Skatt	-2,1	-47,1	45,0	-8,6	6,5
Kassaflöde före utdelning	177,7	-379,1	556,8	45,0	132,7
Utdelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde efter utdelningar	177,7	-379,1	556,8	45,0	132,7

Telgekoncernens resultat och investeringar

Resultat SKF koncernen	t o m dec 2018				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
SKF AB Koncernmoder	-25,4	-24,4	-1,0	-24,9	-0,5
Telge AB Moderbolaget	52,2	-39,6	91,8	32,6	19,6
Reavinstel Telge AB Moderbolaget	0,0	0,0	0,0	27,5	-27,5
Resultat Telge AB Moderbolag	52,2	-39,6	91,8	60,1	-7,9
Telge Bostäder	72,5	92,8	-20,3	120,0	-47,5
Reavinstel Telge Bostäder	113,8	80,0	33,8	0,0	113,8
Nedskrivning Telge Bostäder	-25,3	0,0	-25,3	-49,8	24,5
Telge Hovsjö	0,5	-7,3	7,8	8,2	-7,7
Reavinstel, Telge Hovsjö	75,0	0,0	75,0	0,1	74,9
Telge Fastigheter, koncernen	59,0	42,3	16,7	63,0	-4,0
Reavinstel Telge Fastigheter, koncernen	-29,1	5,0	-34,1	0,9	-30,0
Nedskrivning Telge Fastigheter, koncernen	102,3	0,0	102,3	0,0	102,3
Resultat Bo & Fastigheter	368,7	212,8	155,9	142,4	226,3
Telge Nät	209,5	226,4	-16,9	208,9	0,6
Reavinstel Telge Nät	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Telge Återvinning	22,4	21,9	0,5	28,3	-5,9
Resultat Nät & Miljö	232,0	248,3	-16,3	237,3	-5,3
Telge Energi	42,4	51,2	-8,8	51,5	-9,1
Telge Kraft, koncernen (tom okt 2016)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat Energi	42,4	51,2	-8,8	51,5	-9,1
Södertälje Hamn	4,2	5,3	-1,1	8,8	-4,6
Telge Hamn	-1,6	-1,3	-0,3	-1,5	-0,1
Resultat Hamn	2,6	4,0	-1,4	7,3	-4,7
Telge Inköp	8,9	4,8	4,1	7,3	1,6
Tom Tits	-3,3	0,0	-3,3	-5,3	2,0
Telge Tillväxt	0,6	0,0	0,6	0,1	0,5
Telge Almnäs	104,4	0,0	104,4	0,0	104,4
Telge Miljöteknik m fl	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1
Resultat efter finansnetto	783,1	457,1	326,0	475,7	307,4
Telge/SKF - Koncernjusteringar	-153,7	29,8	-183,5	-43,2	-110,5
Telge - Reserver	0,0	-21,5	21,5	0,0	0,0
Resultat efter koncernjusteringar och reserver	629,4	465,4	164,0	432,5	196,9
Andel i intressebolags resultat					
Söderenergi 42%	6,6	8,4	-1,8	14,5	-7,9
Koncernens resultat före skatt	636,0	473,8	162,2	447,0	189,0
Skatt	-186,9	-47,1	-139,8	-63,9	-123,0
Koncernens resultat	449,1	426,7	22,4	383,1	66,0

Investeringar SKF koncernen	t o m dec 2018				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Telge AB Moderbolag	0,6	0,0	-0,6	0,2	-0,4
Telge Bostäder	482,7	364,0	-118,7	268,2	-214,5
Telge Hovsjö	48,3	29,9	-18,4	37,5	-10,8
Telge Fastigheter, kommersiella lokaler	27,1	40,0	12,9	30,0	2,9
Telge Fastigheter, kommunala verksamhetslokaler	398,4	502,7	104,3	457,7	59,3
Summa Bo & Fastigheter	956,5	936,6	-19,9	793,4	-163,1
Telge Nät	287,2	375,0	87,8	270,8	-16,4
Telge Återvinning	26,0	23,0	-3,0	16,6	-9,4
Summa Nät & Miljö	313,2	398,0	84,8	287,4	-25,8
Telge Energi	9,0	0,0	-9,0	7,4	-1,6
Summa Energi	9,0	0,0	-9,0	7,4	-1,6
Södertälje Hamn	6,3	40,2	33,9	6,1	-0,2
Telge Hamn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Hamn	6,3	40,2	33,9	6,1	-0,2
Tom Tits	5,5	6,0	0,5	3,6	-1,9
Summa brutto investeringar	1 291,2	1 380,8	89,6	1 098,2	-192,9
Interna investeringar	0,0	0,0	0,0	-28,7	-28,7
Summa netto investeringar	1 291,2	1 380,8	89,6	1 069,5	-221,6

Investeringarna uppgår till 1 291,2 mkr (1 069,5 mkr). Föregående år inom parantes. Den högre investeringstakten i Telge Bostäder jämfört med budget beror på kommunfullmäktiges beslut att köpa centrumfastigheter (Castor 5). I Hovsjö beror den högre investeringstakten jämfört med budget på att bolagsstyrelsen fattade beslut att återinvestera en del av de medel som försäljningen av radhusen (Gravyren 17) gav. Den högre investeringstakten i Telge Energi jämfört med budget beror på att Datasystemskostnader visade sig vara aktiverbara. Den högre investeringsutgiften jämfört med budget i Telge Återvinning beror på att ett fordon levererades innan årsskiftet som var planerat att levereras efter årsskiftet.

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2018. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet. D.v.s. resultatet före finansiella kostnader, reavinster och nedskrivningar samt återförda nedskrivningar.

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat på 52,2 mkr (60,1 mkr). Årets resultat inkluderar anteciperade utdelningar på sammanlagt 93,3 mkr (69,6 mkr) från dotterbolagen. Förra året fanns också reavinster på 27,5 mkr från försäljningen av fastigheten Stenbocken samt tilläggsköpeskilling för Telge Kraft AB. Verksamhetsresultatet uppgår till -50,8 mkr (-45,3 mkr). Förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet beror bland annat på högre marknadsföringsbidrag till Tom Tits Experiment samt högre konsultkostnader i

ett flertal projekt under året, t.ex. GDPR, nytt HR-masterdatasystem, informationssäkerhetsprojektet och diverse utredningar. Bolaget har haft investeringsutgifter på 0,7 mkr (0,2 mkr).

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 161,1 mkr (70,2 mkr). Bolagets resultat är påverkat av högre reavinster från försäljningar av fastigheter. 2017 såldes inga fastigheter. 2018 såldes en hyresfastighet i Saltskog (Taket 6) och en hyresfastighet i Rosenlund (Tranbäret 2) med en reavinst på 113,8 mkr. I bokslutet har även nedskrivningar av Fornbacken gjorts. 2017 uppgick nedskrivningarna till 51,5 mkr. Årets nedskrivning uppgick till 25,2 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 97,9 mkr (150,3 mkr). Det lägre verksamhetsresultatet förklaras av högre kostnader för personal, försäkringsskador och underhåll. Årets investeringar uppgår till 484,9 mkr (268,2 mkr). Årets stora investeringsprojekt har i storleksordning varit moderniseringen av Fornbacken (Turkosen 13), Förvärv av en centrumfastighet (Castor 5), nybyggnation av Stockholmsberget (Antilopen 1) och ombyggnation av en tomställd fastighet i Lina (Murarbasen).

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på 75,5 mkr (8,3 mkr). Årets resultat inkluderar reavinster på 75,0 mkr från försäljningen av drygt 100 radhuslägenheter på Varnbäcksvägen (Gravyren 17). Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 9,9 mkr (19,4 mkr). Det lägre rörelseresultatet förklaras dels av ökade underhållskostnader och dels av minskade intäkter till följd av försäljningen av radhuslägenheterna. Årets investeringar uppgår till 48,2 mkr (37,6 mkr). Årets stora investeringsprojekt har i fallande ordning varit konvertering av gård 6, renovering av lägenheter och renovering av hissar.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 132,2 mkr (63,9 mkr). Föregående år resultat är påverkat av reavinster från försäljningen av Järna Vårdcentral och Brunnsängsskolan och uppgick till 0,9 mkr. Årets försäljning av Kringlan (Maren) innebar en reaförlust på 29,1 mkr till följd av åtaganden i samband med försäljningen, som kan vändas till en reavinst om vissa krav uppfylls i affären. I bokslutet kunde även konstateras att tidigare års nedskrivningar av Luna inte längre var av bestående karaktär vilket innebar att tidigare års nedskrivning kunde reverseras med 102,3 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 169,0 mkr (169,1 mkr). De stora förändringarna mot tidigare år är att underhållskostnaderna minskar och personalkostnader ökar. Årets

investeringar uppgår till 421,3 mkr (487,7 mkr). 394,2 mkr av investeringsutgiften har använts för investeringar i verksamhetslokaler till kommunen där de stora projekten har varit Viksbergs förskola, grundskola och idrottshall, Björkmossens vård- och omsorgsboende, Rosenborgs grundsärskola samt gymnastik- och friidrottshallen.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 209,6 mkr (209,0 mkr). Årets resultat påverkas av en reavinst med 0,1 mkr (0,1 mkr). Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 242,4 mkr (245,9 mkr). Det försämrade verksamhetsresultatet förklaras av ökade personalkostnader, ökad drift och underhåll samt köp av externa tjänster. På affärsområdesnivå är det i huvudsak stadsnätsaffären som tappar resultat. Årets investeringar uppgår till 287,4 mkr (270,8 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten, samt affärsinvesteringar i bland annat Bastmora där VA kapaciteten utökas, utbyggnad av stadsnätet på landsbygden samt exploateringsinvesteringar i Igelsta strand.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 22,4 mkr (28,3 mkr). Det försämrade resultatet ligger inom den taxefinansierade hushållsinsamlingsdelen och förklaras till viss del av den taxesänkning som gjordes inför året. Årets investeringar uppgår till 26,1 mkr (16,6 mkr). Den kraftiga ökningen beror på ökade investeringar i miljöklassade bilar.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 42,4 mkr (51,5 mkr). Bolagets kraftnetto har påverkats negativt till följd av en lägre levererad volym och ett högre spotpris som satt press på marginalerna. Bolaget har till viss del parerat detta genom lägre marknadssatsningar. Den organiska ökningen av kundstocken uppgår till 4 900 kunder. Årets investeringar uppgår till 9,0 mkr (7,4 mkr) och utgörs av systemkostnader för affärssystem.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 4,2 mkr (8,8 mkr). En stark bidragande orsak är att den totala bilimporten till Sverige minskade vilket även fick följdverkningar på Södertälje Hamns volymer. På kostnadssidan påverkade engångskostnader för underhållsmuddring resultatet negativt. Investeringarna uppgår till 6,3 mkr (6,1 mkr) och avser ommålning av fastigheten samt ny järnvägsövergång och rätning av spåren.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -3,3 mkr (-5,2 mkr). Den positiva resultatutvecklingen är en effekt av ökade intäkter till följd av dinosaurieutställningen som bidrog till att besöksantalet ökade med 17 000 besökare till 187 000 besökare totalt. Detta ska ställas i proportion till en tuff sommar där många liknande verksamheter hade besökstapp på mellan 20 – 50 % till följd av den varma sommaren. Årets investeringar uppgick till 5,5 mkr (3,5 mkr) och avsåg i huvudsak investeringar för att göra Tom Tits attraktivare.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 8,9 mkr (7,3 mkr). Den huvudsakliga förklaringen är att ramavtalsintäkter från leverantörerna ökar, men även en ökad försäljning till övriga kommuner utanför Telgekoncernen som har köpt mer tjänster. Bolaget har tillsammans med övriga dotterbolag i koncernen lyckats öka avtalstroheten i Telgekoncernen till 93 %. Detta innebär lägre kostnader för dotterbolagen i form av lägre inköspriser, kortare leveranstider till följd av minskat antal överklaganden och minskade kostnader för skadestånd. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på 0,6 mkr (0,1 mkr). Efterfrågan på bolagets tjänster främst inom Telgekoncernen har ökat vilket höjer bolagets intäkter. Dessutom har intäkterna från arbetsförmedlingen ökat då man fått tagit emot en svårare målgrupp i och med att konjunkturläget stadigt förbättrats. Den ökade volymen tillsammans med en svårare marknad har hanterats på ett effektivt sätt vilket är förklaringen till det ökade resultatet. Utöver ett förbättrat resultat så har 102 individer (101 individer) anställts under året vilket bör ha en positiv effekt på samhället och Telge koncernens övriga fastighetsbolag. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Omvärldsanalys och utvecklingstendenser

På följande sidor finns ett urval av de händelser i omvärlden som har haft en större ekonomisk påverkan på Telgekoncernen. Den som vill fördjupa sig i området kan hämta bolagens årsredovisningar på <http://www.telge.se/om-telge/ekonomi/arsredovisningar/>.

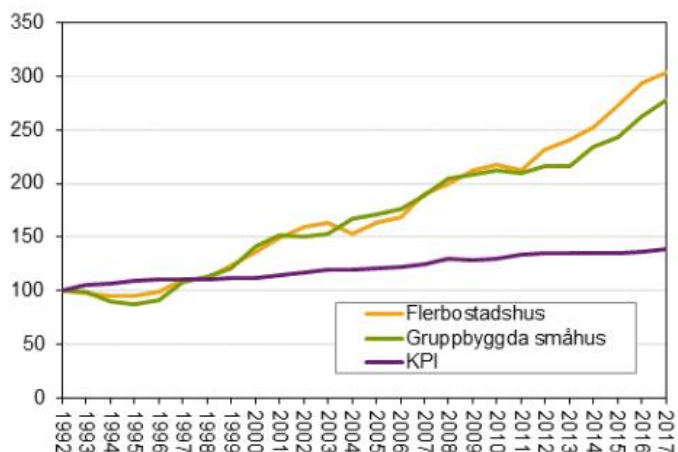
Riksbanken höjde räntan för första gången sedan 2011. Från en historiskt låg nivå höjdes räntan med 0,25 % till – 0,25 %. Riksbankens prognos är att räntan höjs igen under andra halvåret 2019.

Svensk ekonomi går starkt. Både produktion och sysselsättning har ökat under 2018. Förutsättningarna för Telgekoncernens bolag har i stora stycken varit väldigt bra. Den låga räntan håller ner räntekostnaderna för de investeringstunga bolagen. Urbaniseringen leder till att efterfrågan ökar på våra bostäder och vår infrastruktur. En ökad köpkraft ökar efterfrågan på bilar vilket kommer Södertälje Hamn till godo genom en större bilimport.

Befolkningsmängden ökade med 1,0 % t o m september. Detta motsvarar ungefär genomsnittet för Sverige som helhet som ligger på 0,9 %. Stockholmsområdet som helhet växte med 1,2 %. Södertälje växer alltså långsammare än Stockholmsområdet som helhet.

Byggkostnadsindex (BKI) fortsätter att dra ifrån konsumentprisindex (KPI). Som framgår av grafen nedan så tog prisutvecklingen ytterligare fart efter bostadslånekrisen 2009. Denna utveckling har höjt byggkostnaden i så pass kraftig omfattning att nybyggda hyresrätter idag kräver en hyresnivå på ca 2 000 kr/kvm för att finansiera byggkostnaden. Vilket kan jämföras med miljonprogramsbeståndet som har en hyresnivå på ca 1 000 kr/kvm. De nybyggda hyresrätterna kommer av hyresnivåskäl vara de fastigheter som kommer att få ta nästa kris i form av vakanser. Den totala mängden påbörjade bostäder i Sverige sjönk med 16 % under 2018.

Index 1992=100



Marknaden för bostadsrätter har dock varit gynnsam under ett antal år, orsaken är i huvudsak att byggkostnaderna kan gömmas i bostadsföreningarnas balansräkning. Denna lönsamma affär för fastighetsutvecklarna har gjort att man fokuserat på denna affär och inte satsat på kontorsfastigheter under ett antal år. Detta har inneburit att det blivit brist på kontorsfastigheter vilket driver upp hyresnivån. Detta är en bra utveckling för Telge Fastigheters centrumfastighet (Luna).

Elnätsregleringen som gäller för åren 2016 - 2019 innehåller en åldersfördelad kapitalbas (nätets värde). Den åldersfördelade kapitalbasen innebär en betydande reduktion av kapitalbasen under den kommande tioårsperioden utifrån det äldre anläggningsbeståndet. Den nya perioden som kommer att gälla fr.o.m. 2020 kommer att innebära att nätbolagen kommer att tillåtas ta ut en avkastning på 3,0 %. Jämfört med tidigare 5,8 %. Detta kommer att minska resultatnivån kraftigt framöver och minskar nätbolagens incitament att investera.

Fjärrvärmens är ett naturligt monopol. För att öka förtroendet mot kunderna har branschen infört en modell som kallas "prisdialogen". Prisdialogen följs upp kontinuerligt av Energimarknadsinspektionen. Denna modell ger kunderna en trygghet genom att lönsamheten definieras från början. Telge Nät gick med i prisdialogen 2018. Konkurrensen från värmepumpar och solkraft är dock stor. Båda dessa konkurrerande alternativ har dock framtiden emot sig då el kommer att bli dyrare vintertid, dels för att värmepumparna då behöver tillskottskraft och dels för att solkraften då inte ger något tillskott till elförsörjningen. Då Telgekoncernen äger 42 % av Söderenergi så utgör det samlade värdet i fjärrvärmens drygt 2 miljarder. Det är därför viktigt att Telgekoncernen föregår med gott exempel och satsar på

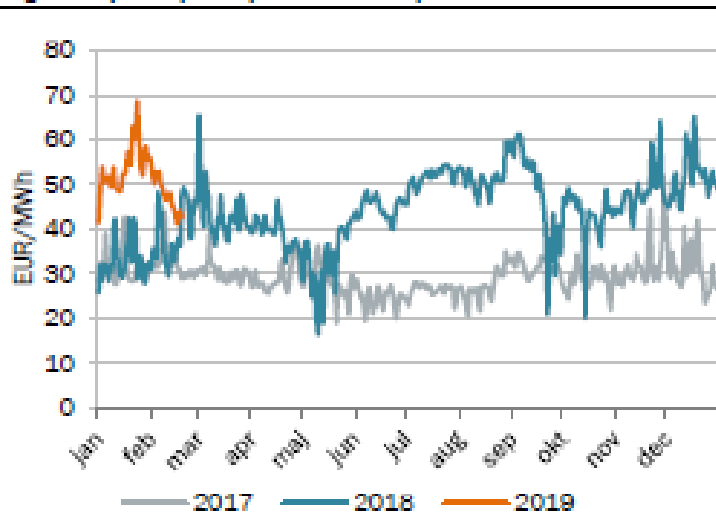
energibesparingar i form av tilläggsisolering av fastigheter som har effekt när elen är som dyrast.

De senaste årens torka har satt vattenförsörjningen i fokus. 2017 års situation med ransonering av vatten har drivit på VA-investeringarna. Stora investeringar har gjorts och kommer att behöva göras för att öka kapaciteten både i att pumpa upp vatten från Mälaren, samt för att fördela vattnet i Malmsjöåsen och även att ta upp vattnet och behandla det i Djupdalsverket.

Inom återvinningsbranschen minskar marginalerna på återvinningsaffärer, vilket gör att ökad volym är nödvändig för att bibehålla resultatet. Under 2017 godkändes sluttäckningsplanen för Tveta återvinningsanläggning. 2018 har sluttäckningen påbörjats. Det finns en avsättning på 115 mkr för detta arbete. Eventuellt innebär även denna sluttäckning en affärsmöjlighet där man kan ta betalt för täckningsmassorna.

Till följd av den varma sommaren 2018 har nivåerna i vattenmagasinen sinat. I och med att vattenkraften står för en stor del av Sveriges elproduktion har elpriserna stigit rejält (se graf nedan), främst under de dygn och timmar då effektbehovet är som störst och när den förnybara produktionen inte ger något tillskott. Denna utveckling med relativt högre elpriser på vintern och mer volatila priser är en framtid som vi kommer att få vänja oss vid till följd av att kärnkraft fasas ut och ersätts med sol och vindkraft som inte alltid producerar el när den behövs. Denna prisuppgång och volatilitet har fått negativa återverkningar på Telge Energis resultat.

Figur 3. Systempriset på Nord Pool Spot



Bränsleleveranserna till Stockholmsområdet sker till stor del via Loudden, Berg och Södertälje Hamn. Nacka kommun ville avveckla Berg för att istället bygga bostäder, men förlorade tvisten mot bränslebolagen. Vilket medför att Berg blir kvar till 2036. Detta innebär att dessa volymer inte kommer att hamna i Södertälje Hamn.

Från 2016 tillförde staten 80 mkr för att införa gratis entré på de statliga museerna. Detta snedvred konkurrensen i och med att Tom Tits inte fick del av dessa pengar och tvingades finansiera en större del av kostnaderna genom entréavgiften. Denna subvention till de statliga museerna kommer enligt förslag att tas bort 2019 vilket ökar Tom Tits konkurrenskraft.

Den 25 maj började en ny dataskyddsförordning att gälla (GDPR). Denna lagstiftning har inneburit ökade kostnader för konsulter och personer som jobbar med att efterfölja denna lag.

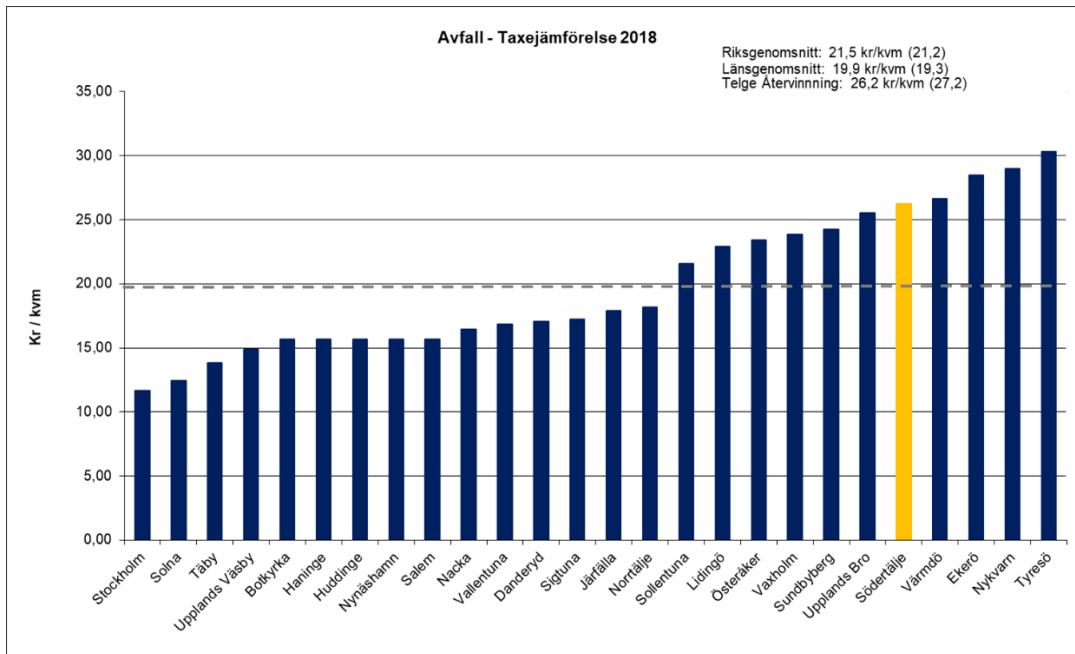
Prisnivåer

Nedan följer en prisjämförelse av taxorna för avfall, fjärrvärme, el och VA i kommunerna i Stockholms län. Uppgifterna är hämtade från den så kallade Nils Holgerson-rapporten som HSB, Riksbyggen, SABO m.fl. genomför årligen. I rapporten definieras ett typhus (flerfamiljshus) för vilket uppgifter hämtas in från de olika kommunerna. Tidigare genomförda undersökningar har visat på en relativt liten skillnad i kronor per kvadratmeter mellan den relativt lilla flerbostadshusfastigheten i den här undersökningen och större fastigheter, varför rapporten har valt att endast studera en storlek på fastighet.

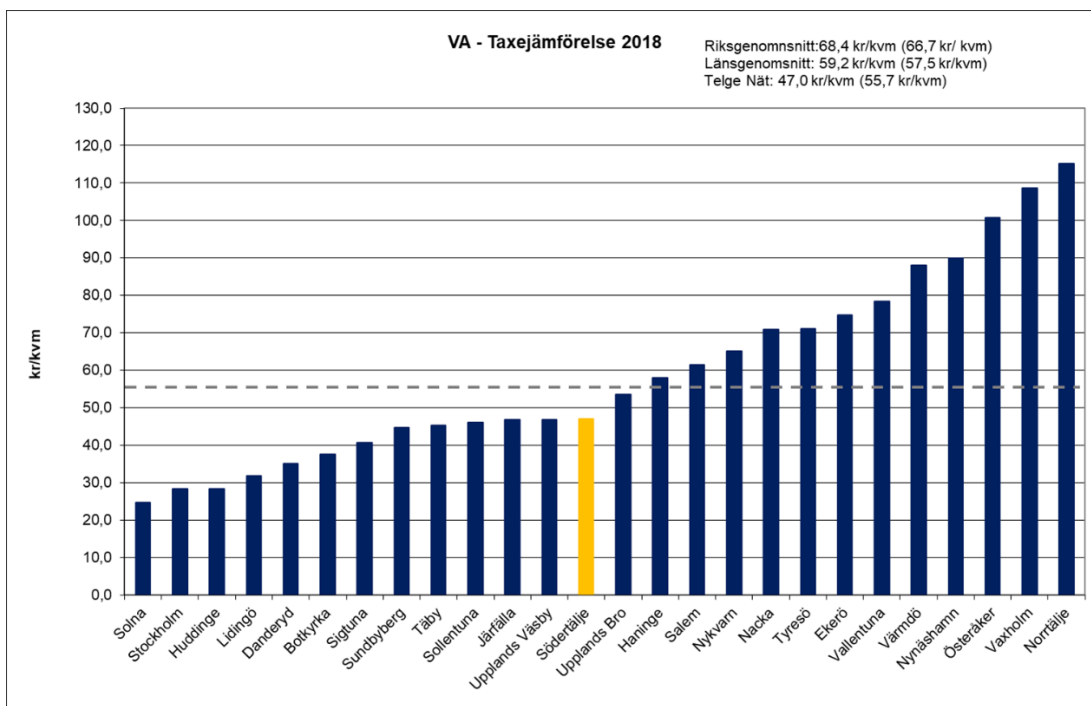
Typhusets förutsättningar (flerfamiljshus):

Area	1 000 kvm
Antal lägenheter	15 st (67 kvm i snitt)
Årsförbrukning	
Elenergi	
- Fastighetsel (35A)	15 000 kWh
- Hushållsel (16A)	34 500 kWh
Fjärrvärme	
- Energiförbehov	193 000 kWh
- Flöde	3 860 kubikmeter
Avfall	3 st 370 liters kärl/vecka
Vatten och avlopp	2 000 kubikmeter

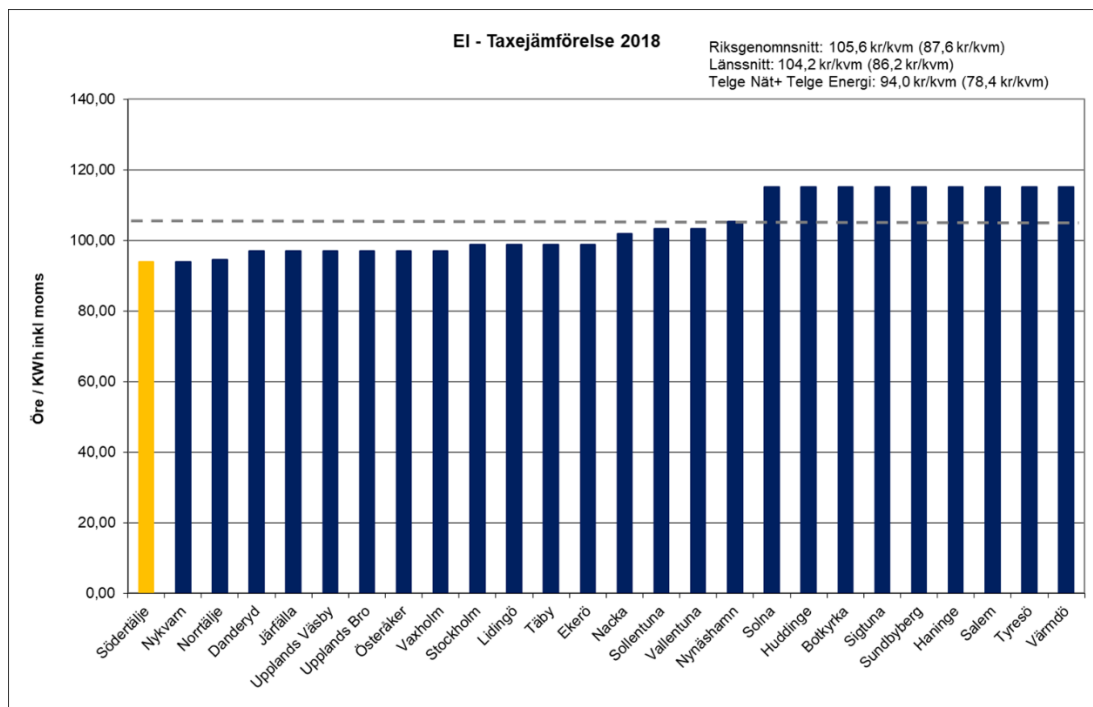
I det följande återges ett antal diagram som sammanfattar utredningen. Den som vill fördjupa sig i ämnet kan hämta rapporter på <http://www.nilsholgersson.nu>



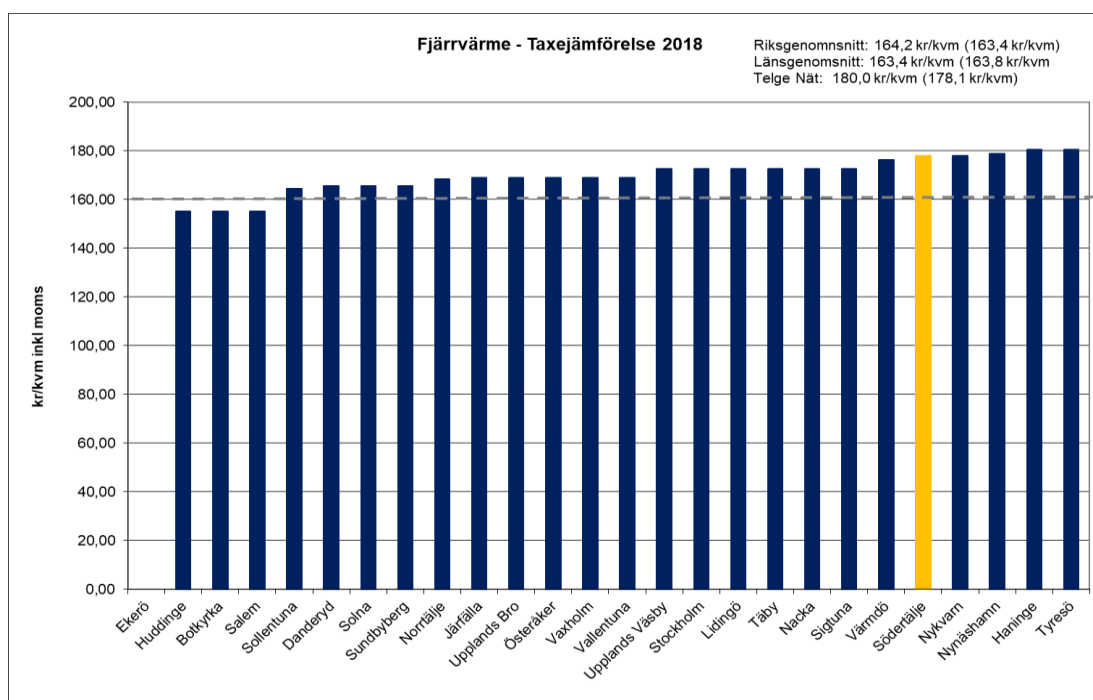
Nils Holgerssonrapporten tar ingen hänsyn till om hanteringen av hushållsavfall sker i linje med de nationella miljömålen om biologisk behandling av matavfall.



Taxornas konstruktion skiljer sig något från kommun till kommun. I stort sett alla kommuner har en fast avgift och en avgift per kubikmeter förbrukat vatten. Till detta kommer i en del fall lägenhetsavgift och/eller mätaravgift.



Fastighetens elförbrukning delas upp i fastighetsel och hushållsel. Fastighetsel (35A) 15 000 kWh. Hushållsel (16A) 34 500 kWh. Här redovisas den totala elkostnaden för typhuset. I den totala elkostnaden ingår elpris, nätavgift, punktskatter och moms.



Avser flerbostadshus med 15 lägenheter och 1000 kvm. Fjärrvärme energibehov 193 000 kWh och flöde 3 860 kubikmeter.

Taxeförändringar

Taxorna ska beslutas i det dotterbolag som bedriver verksamheten. I normalfallet är taxorna föremål för behandling i respektive bolagsstyrelse. Om en taxeförändring och påföljande taxenivå påtagligt avviker från omvärldens, ska taxeförändringen hanteras i Telges koncernstyrelse. Större förändringar av själva taxekonstruktionen ska hanteras av kommunfullmäktige.

Undantaget från ovanstående är situationer där priset är en förhandlingsfråga i varje enskilt fall (t.ex. hyror för kommersiella lokaler) eller där marknadspriserna är mycket lättrorliga (t.ex. inom elmarknaden).

Under 2018 har taxan ändrats enligt följande:

- Elnätstaxan hölls oförändrad
- Fjärrvärmestaxan sänktes med 1 % (exkl. avtalskunder)
- VA taxan sänktes med 3 %
- Hushållsavfallstaxans fasta avgift sänktes med 32%

Styrelserna

Styrelsemedlemmar

Bolagsstyrelserna tillsätts politiskt, respektive parti nominerar sina medlemmar till de olika styrelserna och beslut tas sedan av kommunfullmäktige. Telgekoncernen kan därför inte påverka sammansättningen (könsfördelning, kunskap etc.) av styrelserna. Telge Energi och Tom Tits verkar på en konkurrensutsatt marknad inom sina respektive branscher, därför har Telge Energis och Tom Tits styrelser även några externt tillsatta ledamöter för att få in specifika kompetenser. Telge Tillväxt styrelse består förutom av politiskt tillsatta ledamöter även av representanter från respektive delägare.

Under 2019 kommer samtliga styrelsemedlemmar ges möjlighet att genomgå en styrelseutbildning.

Bolagsstyrelsernas årsplan

Bolagsstyrelserna följer den årsplan som tagits fram inom koncernen. En årsplan som sätter riktlinjen och en gemensam struktur över vad styrelserna ska hantera under året. Årsplanen anger det minsta antalet styrelsemöten under året, några bolag har fler styrelsemöten för att kunna hantera ärenden av vikt mer löpande. Bilaga 1 visar koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2018.

Enligt årsplanen träffas styrelserna minst fyra gånger per år, respektive bolag gör bedömningar om det behövs fler möten mellan de obligatoriska mötena.

Utvärdering av styrelse och vd

Under 2018 genomfördes en vd-utvärdering i samtliga bolagsstyrelser. Vd-utvärderingen baserades på de vd-relaterade frågorna från den mer omfattande utvärderingen 2017. Respektive bolagsstyrelseordförande tog del av resultatet för att sedan lyfta det vidare till styrelserna. Överlag visade vd-utvärderingarna på gott resultat, styrelserna kände att de fick bra information från vd, bra beslutsunderlag och kännedom om bolaget löpande.

Det skedde ingen utvärdering av styrelsen under 2018.

Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner

Under 2018 har styrelserna och vd:arna haft en arbetsordning samt skriftliga instruktioner att förhålla sig till, något som respektive bolagsstyrelse även tagit beslut om. Arbetsordningen och instruktionerna reglerar styrelsens respektive vd:s roll, befogenheter och ansvar. Även en attestordning finns för bolagen att följa. Se instruktion, arbetsordning och attestordning i Bilaga 2.

Närvaro och sekreterare

Den genomsnittliga närvaron för Telgekoncernens bolagsstyrelser var 76 % under 2018 (2017, 76 %). Genomsnittliga närvaron i respektive bolagsstyrelse nedan tillsammans med sekreterare på styrelsemöten:

	2017	2018	Styrelsesekreterare 2018
Telge Nät	83 %	77 %	Åsa Karlberg
Telge Återvinning	78 %	64 %	Åsa Karlberg
Telge Bostäder	80 %	78 %	Erja Wikner
Telge Hovsjö	71 %	83 %	Erja Wikner
Telge Inköp	65 %	66 %	Anna-Karin Renström
Tom Tits Experiment	63 %	65 %	Anette Hjortsberger
Telge Tillväxt	71 %	73 %	Cecilia Ståhl
Södertälje Hamn	79 %	77 %	Tomas Zackrisson
Telge	84 %	86 %	Therese Paulsen
Telge Energi	69 %	73 %	Mikael Sellstedt
Telge Fastigheter	77 %	80 %	Liselott Nilsson

Bisyslor

Eventuella bisyslor som skulle kunna uppfattas som jäviga med bolagets verksamhet utreds närmare när olika typer av ärenden aktualiseras. Efter en översyn av bolagens styrelsemedlemmar på www.allabolag.se har ingen styrelsemedlems uppdrag varit motstridiga med bolagets verksamhet.

Intern kontroll

Styrande uppföljning

Bolagen inom Telgekoncernen följs upp på flera olika sätt löpande under året.

- Månadsbokslut 10 gånger per år.
- Kvartalsdialoger mellan bolagets vd, bolagets ekonomichef, koncernchef, chefscontroller och ekonomi- och finansdirektör.
- Koncernchef har avstämningar med bolagens vd:ar en gång per månad.
- Uppföljning av ägardirektiv och bolagets syfte och verksamhetsmål sker 2 gånger per år i styrelsen.

Revisorerna har kontakt med bolagen löpande vid behov. Lekmannarevisorerna träffar bolagens vd samt styrelseordförande minst 1 gång per år.

Riskhantering och internkontrollplan

I slutet av 2017 togs det beslut om en riktlinje för riskhantering och internkontroll inom Telgekoncernen. Riktlinjen innebär att Telge har ett standardiserat arbetssätt för samtliga bolag inom koncernen.

Inom Telgekoncernen utgörs en internkontrollplan av en sammanställning av bolagets största risker. Samtliga bolag i koncernen har identifierat och analyserat de risker som kan uppstå i/påverka deras verksamhet. Varje risk bedöms utifrån en femgradig skala på hur stor sannolikheten är att risken inträffar och en femgradig skala av konsekvensen om risken inträffar. Vid konsekvensbedömningen tittar man på risken utifrån fyra olika perspektiv; 1] Säkerhet/Hälsa 2] Miljö 3] Kvalitet/Leverans och 4] Ekonomi/Varumärke, samt ett maxriskvärde. Risken beräknas som produkten av sannolikhet och konsekvens. Maxriskvärdet är sannolikheten multiplicerat med det högsta konsekvensområdet. Maximala riskvärdet är således 25. Bolagens internkontrollplaner avseende 2018 har följts upp två gånger i styrelserna.

Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Inköp har under 2018 använt en annan mall för riskidentifiering och riskbedömning. Även Telge Energi har fått dispens med att inte bedöma sina risker i den framtagna mallen under 2018. Under 2019 ska samtliga bolag följa den riktlinje som är beslutad i koncernstyrelsen.

Under 2018 har följande risker lyfts fram i internkontrollplanerna utifrån våra identifierade väsentliga hållbarhetsområden. I vår Hållbarhetsrapport beskrivs de väsentliga hållbarhetsområdena lite närmre.

Hållbarhets-område	Väsentliga risk	Hur hanteras risken	Var finns risken?
Värna vår närmiljö	Risk för utsläpp av lakvatten från Tvetta	Utredning pågår. Ett provisoriskt reningsverk kommer att testas för att få en bild av utsläppen.	Telge Återvinning
I lokal-samhällets tjänst	Social oro i bostadsområden	Nattvandring, portvakter, feriepraktikanter, läxhjälp, öppnat mötesplatser och inrättat stadsråd	Telge Bostäder och Telge Hovsjö
	Brand	Förebyggande systematiskt brandskyddsarbete	Telge Fastigheter
Attraktiv arbetsgivare	Omsättning av personal, svårrekryterat	Marknadsföra TTX hos arbetsförmedlingen, medverka vid informationsträffar	Telge Tillväxt
	Kompetensbrist	Traineeprogram samt utveckling av bolagens arbetsgivarvarumärke	Telge Bostäder och Telge Hovsjö
Hållbar leverantörskedja	Leverantörer uppfyller inte våra krav och gör avsteg från avtal	En avtalscontroller är anställd, arbetet faller väl ut	Telge Fastigheter
Ansvarsfull och transparent aktör	Avsaknad av reservvatten	Projektplan har tagits fram	Telge Nät
	Oriktiga hyresförhållanden	Utbildningsinsatser internt, översyn av rutiner	Telge Bostäder och Telge Hovsjö

Styrande dokument

I Telgekoncernen har vi för närvarande åtta koncernövergripande policyer. De koncernövergripande policyerna beskriver riktning och mål för hur vi ska arbeta och förhålla oss inom olika områden för att nå hållbar framgång. De koncernövergripande policyerna är:

- Informationssäkerhetspolicy
- Inköspolicy
- Mångfaldspolicy
- Personuppgiftspolicy
- Policy för IT
- Policy för IT-säkerhet
- Policy för Lean, miljö och arbetsmiljö
- Policy mot muta och bestickning

Inom Telgekoncernen råder nolltolerans mot **mutor och korruption**, vilket framgår i policyn mot muta och bestickning. Det finns en riktlinje för gåvor och uppvakning som beskriver hur våra medarbetare ska förhålla sig gentemot leverantörer och andra affärskontakter. Riktlinjen för Attest- och utanordning (bilaga 2) tydliggör kontrollverksamhet och ansvarsfördelning.

Telgekoncernens policyer, riktlinjer och rutiner finns samlade i VETA, ett ledningssystem för styrande dokument.

Ärenden till kommunfullmäktige

Telgekoncernens verksamheter har under 2018 tagit upp följande ärenden till kommunfullmäktige för beslut:

- Bolagsstyrningsrapport 2017 för Telge (Dnr: KS 18/100)
- Utökat verksamhetsområde för vatten och avlopp, Mölnbo 1:31 och 1:199 (Dnr: KS 18/40)
- Ägarförändring i Telge Tillväxt (i Södertälje) AB (Dnr: KS 18/101)
- Försäljning av fastigheten Tellus 5 (Dnr: KS 18/201)
- Förvärv av fastighet Castor 5 (Dnr: KS 18/202)
- Styrelse- och bolagsändring i Telge Brandalsund AB (Dnr: KS 18/234)
- Ändring i Tom Tits Experiment AB's bolagsordning (Dnr: KS 18/235)
- Utökat borgensåtagande i SYVAB (Dnr: KS 18/377)
- SYVAB-paketet (Dnr: KS 18/416)
- Uppdaterade bolagsordningar (Dnr: KS 18/417)

I koncernledningen (KL) har det tagits beslut om bland annat att godkänna uppdaterat investeringsärende gällande ny tryckledning för vatten för att säkerställa tillräcklig säkerhet i vattenförsörjningen. KL har även tagit beslut om framtagna policyer/riktlinjer med anledning av dataskyddsförordningen som trädde i kraft i maj, ett led i att säkerställa att personuppgifter hanteras på ett korrekt sätt. En riktlinje för interna oegentligheter har godkänts samt att Telgekoncernens krisplan har uppdaterats och förenklats.

Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv

För samtliga bolag inom Telgekoncernen har styrelserna gjort bedömningen att bolaget är förenligt med bolagsordningens fastställda kommunala ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Vidare har styrelserna bedömt att 57 av 67 ägardirektiv har uppfyllts. Följande ägardirektiv har återrapporterats från bolagen att de är under genomförande och har därför markerats med gult:

- Telge Bostäder har inte helt uppfyllt direktivet om att vara en aktiv part i förtätningen och bostadsutvecklingen i Södertälje. Flera projekt och ansökningar om planbesked har skickats in och möten med samhällsbyggnadskontoret sker kontinuerligt.
- Telge Bostäder har inte helt uppfyllt direktivet om att fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering.
- Telge Fastigheter har inte helt uppfyllt direktivet om marknadsmässig hyra för alla kommersiella lokaler. Aktivt arbete pågår med att omförhandla dessa lokaler.
- Telge Återvinning har inte helt uppfyllt direktivet om att verka för en ökad kunskap om återvinning och hållbart samhälle, med syfte att minska avfallsmängderna. Flera aktiviteter har genomförts under året.

Nedanstående ägardirektiv har inte ansetts uppfyllda och markerats med rött:

- Telge Bostäder når inte upp till det avkastningskrav som är satt till 3,5 %.
- Telge Hovsjö når inte avkastningskravet på 3,5 %, de landar på 2,7 %.
- Tom Tits har inte uppfyllt ägardirektivet om 9,8 % avkastning till följd av bland annat; en tuff konkurrens och ett stort upprustningsbehov.
- Telge Återvinning når inte upp till avkastningskravet på totalnivån, några av nyttigheterna når sitt tilldelade avkastningskrav.
- Södertälje Hamn når inte avkastningskravet på 7,7 %.
- Telge Energi når inte avkastningskravet fullt ut, de landar på 11,6 % och avkastningskravet ligger på 11,9 %.

Se vidare Bilaga 3 för uppföljning av bolagsordning och ägardirektiv.

Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor

Telgekoncernen har ett övergripande mål att vara en attraktiv arbetsgivare med behovsfrämjande ledarskap, som attraherar och behåller motiverade och engagerade medarbetare.

Ledarskapet och medarbetarskapet i Telgekoncernen bygger på det teoretiska forskningsbaserade ”behovsanpassade ledarskapet”. Det är ett resultat och sammanfattning av den samlade ledande forskningen inom bland annat ledarskap och motivation som är gjord av Stefan Söderfjäll, doktor i psykologi på Umeå universitetet. Inre motivation är en bärande faktor i hans forskning och det har i en mängd vetenskapliga studier visat sig ha starka samband med bland annat välbefinnande, närvaro, personalomsättning, prestation, kvalitet, säljprestation, intäkter, vinst, kundnöjdhet. Detta är bevisat i en rad vetenskapliga skrifter och undersökningar.

Telges ledarskap och medarbetarskap

Det specifika ledarskapet och medarbetarskapet för Telgekoncernen bygger, förutom på det behovsanpassade ledarskapet, även på våra kärnvärden och våra Leanprinciper. Ledarskap och medarbetarskap finns som två pelare i Leanhuset. Det är denna mix av kärnvärden, principer och evidensbaserad forskning som är Telgekoncernens medarbetarskap och ledarskap. Det är ett unikt ledarskap för Telgekoncernen eftersom det är en sammansmältning av dessa olika komponenter.

Medarbetarundersökning Telgepulsen är en kort enkät som mäter trender rörande socialt klimat, medarbetarskap, behovsanpassat ledarskap och målkvalité. Mätningen genomförs på alla verksamheter månadsvis eller kvartalsvis. På så sätt kan förbättringsområden fångas upp och problem åtgärdas omgående.

CAR-Q är en mer omfattande mätning av ledarskap och medarbetarskap som sker årligen. Förutom att Telgekoncernens ledarskap och medarbetarskap följs upp i Telgepulsen och CAR-Q finns de med i våra övriga riktlinjer och verktyg som t.ex. i våra utvecklingssamtal.

Car-Q har nu mätts för tredje gången och vi kan se en jämn och stabil trend både gällande ledarskap och medarbetarskap i Telgekoncernen. Svarefrekvensen har ökat från 77,72 % svarande till 82% svaranden mellan åren. Ledarskapsindex för 2018 är 3,99 (2017 3,98) och medarbetarskapsindex för 2018 är 4,04 (2017 4,05).

En fördjupad analys av 2018 års resultatet har genomförts och visar att de högsta snitten inom medarbetarskap är att medarbetarna upplever att de hela tiden blir bättre på att hantera sina arbetsuppgifter, kan uttrycka vem man är på sitt arbete och trivs med dem man arbetar med. Ledarskapet har höga snittsiffror på att ge det stöd medarbetaren behöver för att utvecklas, uppmuntrar medarbetare till egna initiativ och visar att hen uppskattar medarbetaren för den hen är. I årets undersökning svarade 615 medarbetare på frågorna.

Kompetensutveckling

Att kunna utveckla sig i sin roll på arbetsplatsen är något som starkt bidrar till hur attraktiv en arbetsgivare anses vara. Inom Telgekoncernen har vi därför årliga utvecklingssamtal som chefer genomför med sina medarbetare, med syftet att öka sin kompetens och vidareutvecklas. Utvecklingssamtalen ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet och under 2018 har 96% av alla chefer genomfört sina samtal.

- Under 2018 genomfördes tre dagars ledarutvecklingsutbildning med fokus på behovsfrämjande ledarskap för samtliga chefer inom koncernen.

Telge har både egna och gemensamma chefsträffar med kommunförvaltningen. Chefsträffarna innehåller information och kompetensutvecklande insatser utifrån aktuella ämnen för kommunförvaltning och koncernen. Under 2018 har områden som HBTQ och mångfald berörts.

Arbetsmiljö

Koncernens ledningssystem för arbetsmiljö är certifierat enligt AFS:s Systematiskt arbetsmiljöarbete (2001:1). Arbetet följs upp genom både interna och externa revisioner. Avvikelse och förbättringsförslag från dessa hanteras och leder till kontinuerliga förbättringar inom området. I den årliga ledningens genomgång har koncernledningen funnit att arbetsmiljöarbetet generellt fungerar bra, men att förbättringar behöver ske inom avvikelsehantering. Flera åtgärder är vidtagna och planerade inom området. Under 2018 noterades det inom arbetsmiljöområdet 198 riskobservationer, 88 tillbud och 67 olyckor.

Antal anställda i Telgekoncernen - könsfördelning

Fördelningen mellan män och kvinnor i Telgekoncernen är 60 % män och 40 % kvinnor. Andelen kvinnliga chefer är 44 % av totala antalet personer i chefsställning. Andelen kvinnor som har vd roller är 44 %.

Lönekartläggning enligt diskrimineringslagen, sammanfattande statistik från årets kartläggning:

	Antal (st)	Andel (%)
Antal medarbetare *	692	
Varav kvinnor	275	39,7
Varav män	417	60,3
Kvinnors medellön i procent av männens medellön		97,4%

Resultatet från lönekartläggningen visar på mycket små löneskillnader mellan män och kvinnor, inga åtgärder var nödvändiga.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i koncernen ökade något under 2018 jämfört med föregående år.

Total sjukfrånvaro ^[1]	2018	2017	2016	2015
Telge	4,56	4,7	4,2	3,3
Telge Bostäder	5,79	5,0	6,7	8,0
Telge Energi	2,86	2,6	3,9	5,8
Telge Fastigheter	2,28	4,1	3,9	4,9
Telge Nät	4,32	3,8	3,7	3,3
Telge Återvinning*	-	-	7,6	7,6
Tom Tits Experiment	4,91	6,2	7,3	4,2
Södertälje Hamn	6,46	4,9	6,0	5,1
Telge Hovsjö*	-	-	2,0	4,5
Telge Inköp	3,44	3,9	6,0	8,1
Telge Tillväxt	3,14	6,4	5,9	7,0
Snitt för koncernen	4,6	4,3	5,1	5,5

* Telge Återvinnings anställda gick under 2016 över till Telge Nät

* Telge Hovsjös anställda gick under 2016 över till Telge Bostäder

Uppföljning av tillämpliga policyer antagna av kommunfullmäktige

Uppföljning av Miljöprogram och Klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2018-2021 (2018)

Ett nytt miljöprogram, för 2018-2021, med samma delområden som tidigare har antagits under året. Miljön och klimatet är en av de viktigaste framtidsfrågorna globalt och även för den lokala miljön i Södertälje. Det övergripande miljömålet i det nya programmet är att lämna över ett samhälle till de kommande generationerna där de stora miljöproblemen är lösta och utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

Arbetet med att förbättra miljön pågår på flera sätt. Dels genom att minska den direkta påverkan på miljön, t.ex. genom att minska den egna energianvändningen, dels genom att påverka indirekt, t.ex. genom val av leverantörer och erbjödanden till kunden. Södertälje kommuns (ägaren) ambition på området framgår av miljö- och klimatprogrammet som har fyra delområden; Mark och Vatten, Energi och klimat,

^[1] Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Bebyggelse och transporter samt Konsumtion och beteende. En komplett redovisning av mål och delmål i Miljö- och klimatprogrammet 2018-2021, finns i **bilaga 4**.

Mark och Vatten

Arbete med vattenstatus sker via olika vattenvårdsförbund. Arbetet med hur och när hänsyn ska tas till ekosystemtjänsterna vid byggnation har utvecklats under året.

Klimat och energi

Energieffektiviseringar sker kontinuerligt i fastighetsbolagen och solceller har installerats under året. Koncernen använder HVO i sina dieselfordon för att minska utsläpp och vid ersättning sker det i möjligaste mån till elbilar.

Bebyggelse och transporter

Sunda Hus används för att välja material i byggnationer och arbetet med hur och när hänsyn ska tas till ekosystemtjänsterna vid byggnation har utvecklats under året.

Konsumtion och beteende

Arbetet fortsätter med att införa fastighetsnära insamling i fastighetsbolagen. Ett kemikaliehanteringssystem har handlats upp under året för att enklare kunna utvärdera användningen av kemikalier och en miljötvättstuga, som tvättar utan tvättmedel, har invigts.

Informationsinsatser har gjorts under året och en ekosystemslinga har invigts.

En mer utförlig redovisning av miljöarbetet utifrån de väsentliga områdena för koncernen finns i Hållbarhetsrapporten 2018 som publiceras på telge.se.

Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden

Översyn av moderbolagets organisation

Den 3 april 2018 genomfördes en organisationsförändring inom moderbolaget Telge AB. Moderbolaget delades upp i en styrande och en stödjande funktion. Syftet med omorganisationen har bland annat varit att förtydliga rollerna och för att det ska bli enklare, bättre och smidigare för alla.

Fortsatt ISO14001-certifiering rekommenderas

Under 2018 gjordes en extern revision avseende miljö- och arbetsmiljö, där revisorerna var mycket nöjda med vårt arbete. Revisorernas rekommendation blev ”*fortsatt certifiering*”. Några mindre avvikelser från revisionen fick vi med oss som vi agerar på för att kunna bli ännu bättre.

Digitaliserade styrelsehandlingar

Under 2018 fick samtliga styrelser en utbildning i Netpublicator, den tjänst som används för att läsa styrelsehandlingar digitalt. Implementationen av Netpublicator har gått bra. Detta ligger helt i linje med vårt hållbara tänk.

Rekryteringar på ledningsnivå

En ny HR-direktör har rekryterats och börjar 1 mars 2019. Koncernchef Stefan Hollmark meddelade att han avslutar sin tjänst som koncernchef, rekryteringen av en ersättare blev klar precis innan årsskiftet. Juan Copovi-Mena, vd för Telge Bostäder och Telge Hovsjö, går in som tf vd Telge AB och koncernchef. Rekrytering av ny vd till Telge Energi påbörjades och räknas bli klar under 2019.

Investeringar

Koncernens investeringar nådde ej upp till den plan som lagts, i huvudsak drivet av problem med att få igång flera projekt t.ex. nyproduktion av hyresbostäder, ombyggnationer m.m. Detta innebär att det finns en bulk av investeringar liggande framåt i tiden, som kommer att innebära höga investeringsnivåer framöver. Investeringarna nådde totalt 93,5 % av vad som var budgeterat.

Försäljningar

Under 2018 sålde Telge Fastigheter fastigheten Tellus (Kringlan) till Stadsrum AB.

Telge Bostäder sålde fastigheterna Taket 6 (117 lägenheter) och Tranbäret 2 (24 lägenheter). Telge Hovsjö sålde Varnbäcken, 124 radhuslägenheter.

Bilaga 1, Koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2018

Möte	Ärenden
Januari vecka 1-5	<p>Ärende på styrelsemöte med beslut att styrelsen godkänner delarna som ingår till årsrapporteringen till kommunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av ägardirektiv • Uppföljning av handikappolitiskt program • Uppföljning Miljöprogram • Uppföljning Klimatstrategi och energiplan <p><i>Mall årsrapport som skickas ut av koncernekonomi.</i></p>
Februari	Extrastämma, Överlämna ägardirektiv
April vecka 16	<p>Ärende på styrelsemöte med beslut att styrelsen godkänner</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsredovisning • Affärsplan • Internkontrollplan 2018
Maj	Årsstämma 31 maj
September vecka 36-39	<p>Ärende på styrelsemötet med beslut att styrelsen godkänner</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av ägardirektiv (halvårsuppföljning) • Uppföljning Internkontrollplan 2018 <p>Konstituerande styrelsemöte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Firmateckning • Adjungering av fackliga representanter • Arbetsordning för styrelse och VD samt VD instruktion. • Attestinstruktion <p>Telges senaste beslutade mall ska användas (se styrelsehjälpen). Ingen text får tas bort ur mallen.</p> <p><i>*Alla val av styrelseledamöter beslutas av KF. KF beslutar även vem som ska vara ordförande och vice ordförande.</i></p>
November 46-47	Ärende på styrelsemötet med beslut att styrelsen godkänner

	<ul style="list-style-type: none">• Budget• Internkontrollplan 2019
--	--

Bolagsordningarna innehåller följande skrivning:

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Södertälje kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige intill slutet av den årsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

På årsstämman skall följande ärenden förekomma till behandling:

- 1) Stämmans öppnande
- 2) Val av ordförande vid stämman
- 3) Upprättande och godkännande av röstlängd
- 4) Val av justerare att jämte ordförande justera protokollet
- 5) Godkännande av dagordning
- 6) Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
- 7) Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport.
- 8) Beslut om
 - a) fastställelse av resultat- och balansräkning
 - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
- 9) Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
- 10) Val av styrelse
- 11) Val av revisor och revisorssuppleant
- 12) Ägardirektiv
- 13) Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

Dotterbolagens styrelsemöten med särskilda ärenden

Konstituerande möte hålls när styrelsen byts ut i sin helhet efter valet vart 4:e år. KF beslutar styrelsen och vem som ska vara ordförande och vice ordförande efter KF beslut. Andra ärenden som hanteras vid mötet:

- Firmateckning - Om styrelsens ordförande eller vice ordförande eller VD byts ut kan firmateckningen behöva göras om.
- Adjungering av facklig representant - vid behov om representanten byts ut.

Bilaga 2, Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner

Arbetsordning för styrelsen

1 Allmänt

Denna arbetsordning med tillhörande instruktioner har fastställts av Styrelsen för xxx xxx AB vid dess sammanträde 2018-xx-xx. Arbetsordningen och instruktion ska omprövas årligen eller vid behov.

Styrelsen är skyldig att verka för bolagets intressen. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter enligt gällande lagstiftning. Uppdragets omfattning bestäms och regleras av bland annat aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som överlämnas vid bolagsstämma.

2 Arbetsfördelning inom styrelsen

Helägda bolag

I helägda bolag utses styrelsen i sin helhet av kommunfullmäktige i Södertälje kommun för tiden direkt efter den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige, till slutet av den årsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

Delägda bolag

För delägda bolag utses Södertälje kommuns styrelserepresentanter av kommunfullmäktige i Södertälje kommun för tiden direkt efter den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige, till slutet av den årsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige.

Val av ordförande och andra styrelseposter i delägda bolag följer den rutin som avtalats mellan delägarna.

Styrelsearbetet

Ordförande ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter samt tillse att styrelsen sammanträder i den omfattning och på det sätt som anges i styrelsens arbetsordning eller som följer av lag.

Ordförande ska tillsammans med VD ta fram dagordning till mötet och ansvara för att kallelse till sammanträde sänds ut enligt vad som föreskrivs i arbetsordningen under kapitel 3.6 - kallelse och underlag.

Ordförande ska upprätthålla en nära och fortlöpande kontakt med bolagets VD, samt tillse att styrelsen fortlöpande får den information som behövs för att kunna styra och bedöma bolagets ställning, ekonomiska planering och utveckling.

Ordförande ansvarar för att frågor av principiell karaktär eller av större vikt tillställs Telge AB.

3 Styrelsesammanträden

3.1 Plats för styrelsesammanträden

Sammanträden ska normalt hållas i Södertälje kommun. Styrelsesammanträden får hållas per telefon eller genom videokonferens. Beslut fattade i sådan ordning ska protokollföras på vanligt sätt.

3.2 Ordinarie styrelsesammanträden

Minst fyra ordinarie styrelsesammanträden ska hållas per år enligt Telgekoncernens plan för särskilda ärenden enligt bilaga 1. Därutöver får bolaget hålla ytterligare sammanträden enligt behov.

Vid varje ordinarie styrelsesammanträde ska följande ärenden behandlas:

- Mötets öppnande
- Godkännande av dagordning
- Utseende av protokolljusterare
- Föregående protokoll
- Besluts punkter
- Ekonomisk rapportering
- Annan rapportering t.ex. VD information
- Information från Telge AB
- Ärendebalans
- Övriga ärenden
- Mötets avslutande

3.3 Särskilda ärenden

Utöver de återkommande ärenden som angetts ovan ska särskilda ärenden behandlas som beslutspunkter enligt bilaga 1. Sammanträdena för de särskilda ärendena fastställs årligen av Telge AB i september/oktober och återfinns i bilaga 1.

3.4 Extra styrelsesammanträden

För överläggning och beslut i ärenden som inte kan hänskjutas till ett ordinarie styrelsesammanträde, kan sammanträde hållas vid andra tillfällen. Ordförande ska tillse att sammanträde hålls när det behövs. Styrelsen ska sammankallas om styrelseledamot eller VD begär det. Sådan begäran skall framställas till styrelsens ordförande.

Extra styrelsesammanträde kan också avhållas *per capsulam*, varvid protokoll med förslag till beslut upprättas och därefter cirkuleras eller utsänds till var och en av ledamöterna och till för kännedom till suppleanterna. Styrelsesammanträde i denna ordning får hållas endast om samtliga ordinarie styrelseledamöter biträder beslutet d.v.s. att inga avvikande meningar lämnats. De ordinarie styrelseledamöterna anses ha biträtt beslutet i och med undertecknande av protokollet.

3.5 Kallelse och underlag

Till styrelsesammanträdena, ordinarie och extra, ska samtliga styrelseledamöter, suppleanter, arbetstagarrepresentant och adjungerade styrelseledamöter kallas.

Kallelse och dagordning samt erforderligt underlag skall vara tillhanda minst **xx** dagar (*Kommentar: Bolaget ska välja mellan 7-10 dagar*) före styrelsens sammanträde.

Ordförande kan undantagsvis kalla till sammanträde med kortare varsel om omständigheterna så kräver. Handlingar får i undantagsfall, om så är oundvikligt, sändas ut två dagar före sammanträdet.

Alla handlingar, inklusive uppgifter med sekretess, sänds ut elektroniskt via Netpublicator. Utöver vad som ovan angivits ska bolagets revisorer och ordinarie lekmanarevisorer ta del av kallelse och dagordning samt erforderliga underlag via Netpublicator.

3.6 Deltagande i styrelsemötet

Ordförande vid styrelsesammanträdena

Styrelsens ordförande, eller vid dennes förhinder vice ordförande, är ordförande vid styrelsesammanträdena. Om varken ordförande eller vice ordförande kan närvara utser styrelsen annan ledamot att för tillfället leda styrelsens arbete.

Verkställande direktör

Den verkställande direktören har rätt att närvara, yttra sig vid sammanträden och få sin mening antecknad till protokollet, om styrelsen inte i särskilda fall bestämmer något annat.

Suppleant

Suppleanter har rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden men de har inte rätt att delta i besluten.

Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett sammanträde och det finns en suppleant som ska träda in i hans eller hennes ställe, skall denne ges tillfälle till det i den ordning som beslutats av kommunfullmäktige (se bilaga 2). Anteckning om detta ska ske i protokollet.

Arbetstagarrepresentant

Företrädare för arbetstagersidan har rätt att närvara, yttra sig, ställa yrkande vid styrelsesammanträdena och få sin mening antecknad till protokollet. Eftersom skäl finns för undantag i enighet med 17 § Lag 1987:1245 om styrelserepresentation för privatanställda, så har de inte rösträtt. Företrädare för arbetstagersidan behöver därmed inte registreras hos bolagsverket.

En arbetstagarrepresentant som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag och ges tillfälle att delta i behandlingen av styrelsens ärenden på samma sätt som en styrelseledamot (ABL 8 kap 20§).

Adjungerade ledamöter

Telge AB har rätt att adjungera ledamöter i dotterbolagens styrelser vilka ska kallas till styrelsemöten. Adjungerad styrelseledamot har rätt att anmäla ärende, delta i diskussion samt få eventuell avvikande mening antecknad i protokollet.

3.7 Beslut

Följande framgår av lagstiftningen ABL 8 kap.

- Styrelsens beslutsförhet

Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrivs i bolagsordningen är närvarande. Vid bedömningen av om styrelsen är beslutför skall styrelseledamöter som är jäviga anses som inte närvarande.

Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har

1. fått tillfälle att delta i ärendets behandling, och
2. fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet

- Majoritetskrav vid styrelsebeslut

Som styrelsens beslut gäller den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för vid sammanträdet (om inget annat framkommer av bolagsordningen). Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Är styrelsen inte fulltalig, skall de som röstar för beslutet dock utgöra mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

I de fall ovanstående kriterier inte kan uppfyllas ska den fråga man beslutar/röstar om bordläggas.

För per capsulam protokoll gäller inte denna skrivning – se kapitel 3.5.

- Jäv för styrelseledamot

En styrelseledamot får inte handlägga en fråga om

1. avtal mellan styrelseledamoten och bolaget,
2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller
3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten, ensam eller tillsammans med någon annan, får företräda.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om styrelseledamoten, direkt eller indirekt genom en juridisk person, äger samtliga aktier i bolaget. Bestämmelsen i första stycket 3 gäller inte heller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan.

Vid jäv vid behandling av viss punkt på dagordningen ankommer det på ledamoten att omgående underrätta ordförande.

3.8 Protokoll

Styrelsens ordförande ansvarar för att protokoll förs vid varje styrelsesammanträde. Protokollet ska föras av styrelsens sekreterare eller av annan av styrelsen utsedd person.

Protokollsanteckningar görs så korta som möjligt med iakttagande av nödvändig fullständighet. I protokollet ska de beslut som styrelsen har fattat antecknas. Beslut skall alltid återges med noggrannhet.

Styrelseledamöterna och den verkställande direktören har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet. Yttranden från suppleanter, adjungerade och arbetsgivarrepresentanter ska framgå av protokollet.

Sammanträdesprotokoll skall upprättas i nära anslutning till sammanträde samt undertecknas av sekreterare och justeras av ordförande och minst en ledamot.

Protokoll skall föras i nummerföljd per kalenderår. De skall förvaras tillsammans med relevant beslutsunderlag på betryggande sätt enligt vad som fastställts i dokumenthanteringsplanen.

4 Telgekonscernen

Bolaget ingår som en del av en sammanhållen bolagskonscern (Telgekonscernen) för Södertälje kommuns kommunala bolag.

Bolagsordningen för Telge AB

Moderbolaget Telge AB har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet. Bolaget har vidare till föremål att till de bolag som ägs av bolaget tillhandahålla administrativa tjänster. Telge AB ska förvalta kommunens dotterbolag med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägaren ålägger bolagen. Bolaget ska vara en effektiv organisation för ledning, uppföljning, utveckling och förvaltning av kommunens bolag. Det innefattar en central funktion för stöttande och styrande processer för bolagen. De olika bolagen ska därigenom ges bättre förutsättningar att utveckla sina kärnaffärer i syfte att skapa långsiktigt värde för Södertäljes medborgare.

I syfte att optimera verksamheten i Telgekonscernen har skapats stabsfunktioner som ansvarar för en rad gemensamma frågor som är fördelaktiga att ha samlade på konscernnivå. Staben har sålunda en samordnande funktion bl.a. ekonomi, HR, information, kommunikation, kvalitet (lean), miljö och IT.

Telge AB tar fram vissa policyer och riktlinjer för konscernen. Dotterbolagen ska följa de styrdokument som fastställts av konscernstyrelsen.

Telge AB ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling. Utifrån förändrade förutsättningar avseende till exempel marknad, lagstiftning, ekonomisk och teknisk utveckling ska Telge AB se över och föreslå omprövning av verksamheter.

Telge AB ska lämnas den information och få del av de handlingar som bolaget begär.

Bolagets styrelse skall tillse att bolaget verkar som en del i Telgekoncernen och att helheten beaktas.

5 Borgen

Styrelsen får inte ställa ut borgen. Borgen får endast ställas av Södertälje kommun.

6 Firmateckning

Firmateckning regleras i 8 kap. ABL

Grundprincipen för firmateckning inom Telgekoncernen ska vara att firman tecknas, av styrelsen i sin helhet, samt av två i förening av ordförande, vice ordförande och VD. Om bolag fattar beslut om firmateckning som avviker från grundprincipen ska det rapporteras till koncernstyrelsen.

Den verkställande direktören svarar för bolagets löpande förvaltning, dvs. leder bolagets dagliga verksamhet, och kan teckna bolagets firma i sådana frågor som faller inom den löpande förvaltningen.

7 Investeringar

Bolagets styrelse har att besluta om investeringar som återfinns i budget enligt Telgekoncernens attestinstruktion och investeringspolicy. Investeringar över 10 miljoner kronor ska lyftas till VD för Telge AB för beslut eller vidare hantering i KS och KF.

8 Frågor av vikt

Enligt 3 kap. 17§ i kommunallagen ska kommunfullmäktige ta ställning i sådana beslut i bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Detta framgår även i bolagets bolagsordning.

Kommunfullmäktige ska beredas möjlighet att ta ställning i följande frågor avseende Telge och dess dotterbolag:

- a) större investeringar; Med större investeringar avses sådana investeringar som ändrar nuvarande inriktning på verksamheten och/eller väsentligt kan påverka ägarens ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunen. Med större investering avses inte reinvesteringar eller andra investeringar som erfordras för att hålla nuvarande fastighetsbestånd eller anläggningstillgångar intakta.
- b) försäljningar av fast egendom/tomträtt som inte är av mindre omfattning samt i övrigt större försäljningar,
- c) bildande eller förvärv samt försäljning eller annan avveckling av dotterföretag,

- d) förvärv eller försäljning av aktier i andra bolag,
- e) planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet,
- f) större förändringar av taxekonstruktioner,
- g) övriga frågor av principiell beskaffenhet eller större vikt

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska Telge samråda med förvaltningen.

I frågor av vikt ska koncernchefen eller den koncernchefen utser delta i ett tidigt skede i beredningen av ärendet.

9 Utvärdering av styrelsen

Styrelsen ska kontinuerligt utvärdera sin verksamhet och sina arbetsformer. Syftet med utvärderingen är att utreda hur styrelsens verksamhet har utfallit och hur den kan utvecklas.

10 Utvärdering av vd

Styrelsen ska årligen utvärdera bolagets vd. Syftet med en årlig utvärdering är att kontinuerligt stämma av samspelet mellan styrelse och vd samt att utvärdera vd:s strategiska och operativa arbete. Utvärderingen sker med hjälp av en enkät (standardiserad inom koncernen), innehållande utvalda frågor hämtade från styrelseutvärderingen, som skickas ut till samtliga styrelsemedlemmar - både ordinarie och suppleanter.

Arbetsfördelning mellan styrelse och VD inom xxx xxx AB

1 Allmänt

Styrelsen och VD är skyldig att verka för bolagets intressen. Uppdragets omfattning bestäms av aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som lämnas vid bolagsstämma.

Arbetsfördelningen mellan styrelse och VD fastställs av styrelsen för ett år i sänder och skall revideras när så erfordras.

2 Styrelsens ansvar

Styrelsen skall utöva tillsyn över att VD fullgör sina åligganden för förvaltningen av bolagets rörelse och tillgångar. Styrelsen skall behandla och besluta i ärenden av strategisk, principiell och ekonomisk betydelse för bolaget enligt arbetsordningen.

3 Verkställande direktörens ansvar

VD skall under styrelsen handha den löpande förvaltningen av bolaget enligt bolagsordning, arbetsordning och de direktiv styrelsen meddelat i bland annat affärsplan, budget, policyer och övriga beslut.

Instruktion till verkställande direktören i xxx xxx AB

1 Allmänna befogenheter

Verkställande direktören är skyldig att verka för bolagets intressen. Uppdragets omfattning bestäms av aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som lämnas vid bolagsstämma, samt de direktiv styrelsen meddelar bland annat budget, affärsplan och övriga beslut.

VD skall leda bolagets verksamhet och under styrelsens överinseende sörja för en tillfredställande organisation av verksamheten.

VD skall handha den löpande förvaltningen och vidta erforderliga åtgärder för att upprätthålla driften. VD äger företräda bolaget och teckna dess firma för sådan åtgärd, i den mån inte annat följer av de inskränkningar som anges i punkt 2 nedan.

VD skall direkt eller indirekt utöva tillsyn över bolagets befattningshavare.

VD skall tillse att bolaget verkar som en del i Telgekoncernen och att helheten beaktas.

VD skall tillse att bolaget på bästa sätt driver sin verksamhet med utnyttjande av Telgekoncernens stabsfunktioner.

I enlighet med de allmänna befogenheterna ska VD:

- verkställa styrelsens beslut i bl a budget och affärsplan
- i samråd med ordförande förbereda styrelsens ärenden och föredra dessa vid styrelsens sammanträden
- kalla till styrelsens sammanträden enligt styrelsens arbetsordning
- besluta om avtal, investeringar och åtaganden för bolaget som ligger inom ramen
- för av styrelsen fastställd budget, affärsplan eller särskilt beslut
- besluta om avtal, investeringar och åtaganden för bolaget som ej är budgeterade, till ett maximalt belopp av xxxx tkr (*Kommentar: Bolaget kan sätta ett maximalt belopp om 1 000 tkr*). Sådana beslut ska redovisas till styrelsen i efterhand.
- besluta i förvaltningsfråga som annars ankommer på styrelsen, om styrelsens
- beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolaget. Om möjligt ska VDs beslut föregås av samråd med ordförande. Sådana beslut ska redovisas för styrelsen i efterhand.
- besluta i löpande personalärenden
- ansvara för att bolagets bokföring, redovisning och medelsförvaltning sköts på ett betryggande sätt och i överensstämmelse med lag och god sed

- ansvara för att styrelsens instruktion för attest och firmateckning följs
- företräda bolaget i rättsliga tvister

2 Inskränkningar

VD äger **inte** rätt att:

- träffa avtal om anställning eller avslut om dessa är osedvanliga eller som annars har stor betydelse för företaget.
- besluta i finansieringsfrågor. Finansieringsfrågor; omsättning av lån, täckning av likviditetsbrist eller lån inom av styrelsen fastställd investeringsbudget, hanteras via ekonomistaben och Södertälje kommuns internbank – del av finansfunktionen inom Södertälje kommun.
- pantsätta bolagets egendom, att för bolagets räkning ingå borgensförbindelse eller ställa annan för bolaget jämförlig säkerhet.
- handlägga fråga rörande avtal mellan VD och bolaget.
- handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets.

3 Bokföring, redovisning och ekonomiska rapporter

VD skall övervaka och tillse att det finns ett väl fungerande redovisnings- och rapporteringssystem i förhållande till styrelsen beträffande bolagets ekonomiska ställning. VD skall för styrelsen presentera budgetar och rapportera den ekonomiska ställningen löpande.

VD svarar för att bolaget följer Telge AB:s koncernövergripande processer för ekonomisk uppföljning, rapportering, budgetering och prognostisering.

4 Lojalitetsplikt

VD är skyldig att i sitt handlande för bolaget främja bolagets intressen. VD skall iaktta lojalitetsplikt som följer av anställningen, vilket bl. a medför tystnadsplikt när det gäller angelägenheter och förhållanden som det kan vara skadligt för bolaget att yppa samt upplysningsplikt rörande angelägenheter och förhållanden som har betydelse för bolaget.

VD skall ägna hela sin arbetstid till bolaget och får inte engagera sig i någon annan förvärvsverksamhet eller andra styrelseuppdrag utan särskilt tillstånd från företagets styrelse eller dess ordförande.

Attest- och utanordningsinstruktion Telge (xxxxx) AB

BAKGRUND OCH SYFTE

Föreliggande instruktion har utarbetats för att reglera den kontrollverksamhet som varje aktiebolag är skyldigt att bygga in i sina interna rutiner vad beträffar handhavandet av bolagets tillgångar.

Syftet är att fastställa den ansvarsfördelning som råder inom Telgekoncernen. Instruktionen är övergripande för hela Telgekoncernen. Samtliga rörelsedrivande bolag skall fastställa en egen attestinstruktion med utgångspunkt från de gemensamma koncernriktlinjerna.

Koncernen har att följa av ägaren lämnade ägardirektiv. Ägardirektiven är alltid högsta gällande regel och ersätter denna instruktion om dessa kan tolkas olika.

1. DEFINITIONER

1.1 Attest

Attest är den namnteckning eller signatur på ett bokföringsdokument eller liknande med vilken en person bekräftar att en utgift är sakligt motiverad och får belastas visst kostnadsställe, ansvarsområde, avdelning, projekt, objekt eller konto.

Utgifter kan härleda från inköp av vara, tjänst eller anläggningstillgång, prisnedsättningar, krediteringar m.m.

1.2 Sakgranskning

Att sakgranska innebär att man kontrollerat att den aktuella kostnaden stämmer överens med vad vi avtalat om dvs. att varan eller tjänsten stämmer med överenskommet pris och faktisk leverans. Att sakgranska kräver inget skriftligt godkännande – det är varje gång attestanten som bedömer vem som kan sakgranska. Sakgranskaren och attestanten får aldrig vara samma person.

1.3 Utanordning

Med utanordning menas handling genom vilken en person med sin namnteckning eller signatur bekräftar att en attesterad utgiftsverifikation eller annat utgiftsunderlag får betalas.

1.4 Firmateckning

Firmateckningsrätt är rätten att ingå all form av avtal för bolagets räkning samt att företräda bolaget gentemot myndigheter. Bolagets styrelse tecknar firman och kan besluta om delegerad firmateckningsrätt. Inom Telgekoncernen skall alltid en delegerad firmateckningsrätt vara två personer i förening av ordförande, vice

ordförande och VD. Om bolaget fattar beslut om firmateckning som avviker från grundprincipen ska det rapporteras till koncernstyrelsen. I vilande bolag ska firmateckningsrätt vara ordförande och en styrelseledamot i förening. Firmateckningsrätt registreras av bolagsverket och framgår av bolagets registreringsbevis. Styrelsen kan utfärda fullmakt till enskild person att visst eller viss typ av ärende företräda bolaget. En sådan delegation skall ej registreras utan styrks bara med fullmakt.

2. ATTESTRÄTT

2.1 Syfte

Attesten har två syften:

- Den ska ge en person möjlighet att avgöra om han/hon för sin del accepterat att en utgift belastas den avdelning eller det kostnadsställe, projekt eller konto som han/hon bär ansvaret för.
- Den utgör ett led i det interna kontrollsystemet i och med att den upplyser utanordningsberättigad person om att utgiftsunderlaget har godkänts av attestberättigad person.

2.2 Attesträtt

Verkställande direktören har generell attesträtt inom hela företaget. VD:s attesträtt grundas dels på den delegation som årligen fastställs av bolagsstyrelsen när beslut tas om styrelsens och VD:s arbetsordning och dels rätten (och skyldigheten) att hantera löpande förvaltningsåtgärder enligt aktiebolagslagen.

Attesträtten enligt denna instruktion är att ses som en delegation av delar av VD:s attesträtt. Därför behöver denna attestinstruktion inte föreläggas styrelsen för beslut. Den skall dock uppdateras årligen efter att styrelsen beslutat om sin och VD:s arbetsordning. Attesträtten verkställs elektroniskt eller genom skriftlig signatur. Att rätt person attesterat ingår i obligatorisk arkivering av räkenskapsmaterial och skall alltid gå att kontrollera i efterhand.

2.3 Begränsning

En befattningshavare har endast befogenhet att attestera omkostnader som konteras på ansvarsområde, kostnadsställe, avdelning, projekt eller konto för vilket han/hon ansvarar.

Attestberättigad får ej attestera utgifter som varit förknippade med egen person. I sådana fall krävs attest från närmaste högre chef. Med egen person jämställs närstående vilket är person man är gift eller sambo med, syskon eller släkting i rätt upp- och nedstigande led.

Generellt gäller inom Telgekoncernen att man som attestansvarig ska undvika att ha en privat affärsrelation med part som man i tjänsten har en affärsrelation med.

Attestberättigad får ej attestera fakturor från en leverantör med vilken man själv (som privatperson) har affärer eller haft detta under det senaste året. Begränsningen gäller även närståendekretsen enligt ovan.

Sakgranskare får ej sakgranska fakturor som kommer från egen verksamhet eller verksamhet från närstående. Som närstående avses person man är gift eller sambo med, syskon eller släkting med i rätt upp- och nedstigande led.

Där beloppsgränser vid attest inte framgår av attesträtt enligt bilaga B, ska följande gälla inom eget kostnadsställe och i de fall delegerad attesträtt förekommer. Med ”ej budgeterat” avses inom det kostnadsslag eller ansvarsområde som budgeten fastställts.

<i>Attestberättigad</i>	<i>Budgeterat</i>	<i>Ej budgeterat</i>
Verkställande direktör	Obegränsat	1 000 000
Nivå B	500 000	50 000
Nivå C	300 000	30 000
Nivå D	100 000	10 000
Nivå E	20 000	2 000

2.4 Attestberättigad persons skyldigheter

Attestberättigad person ska se till att:

- utgiften faller inom avdelningens verksamhetsfält eller det område för vilken attesträtten gäller
- verifikation eller annat underlag har genomgått mottagnings-, pris- och sifferkontroll där så erfordras
- konto och ansvarsområde (avdelning) eller projekt som utgiften ska belasta är riktigt angivna.
- investeringen är beslutad enligt koncernens policy

2.5 Ställföreträdare

Om attestberättigad person pga. resa, sjukdom eller annan orsak är frånvarande under längre tid, ska attest ske av närmast högre chef eller utsedd ställföreträdare.

2.6 Rätt att bevilja attesträtt

VD har generell rätt att bevilja attesträtt. Den som har attesträtt enligt denna instruktion har, om inte annat beslutats, rätt att delegera hela eller delar av den egna attesträtten. Den som delegerar sin attesträtt är fortfarande ansvarig för de handlingar som godkänts genom den delegerade attesträtten. All delegation av attesträtt skall göras skriftligt. Vid delegation av rätten att attestera fakturor ska attestberättigad göra

detta själv i systemet och sedan bekräfta genom mail till ekonomistaben (e-postadress ”tillfällig attesträtt”). Delegation av rätt till fakturaattester kan också, utöver ansvarsområden, begränsas till speciella konton eller projekt.

2.7 Dokumentation

Bolagets attestinstruktion skall finnas utskriven och signerad och daterad av VD i två exemplar, det ena exemplaret skall finnas hos bolaget och det andra hos ekonomistaben. All delegation av attesträtt skall också finnas i två exemplar och förvaras tillsammans med attestinstruktionen.

Fyra gånger årligen skall från fakturasystemet Ascendo göras en utskrift över attestberättigade och angivna ansvarsområden och beloppsgränser. Den utskrivna listan skall föreläggas VD i bolaget som signerar och anger eventuella korrigeringar som skall göras. Godkända Ascendolistor förvaras på ekonomistaben tillsammans med bolagets attestinstruktion.

2.8 Attestberättigade personer

Se bilaga D.

3. UTANORDNING

3.1 Syfte

Genom att ge utanordningsrätt endast till ett fåtal personer, och för vissa befattningshavare göra den partiell, begränsas dispositionsrätten över bolagets likvida tillgångar i form av kontanter, bank- och postgirotillgodohavanden.

3.2 Begränsning

Utanordningsberättigad person får ej godkänna betalning till sig själv eller utgift som varit förknippad med egen person. I sådant fall ska godkännande införskaffas av annan därtill berättigad person. Med egen person jämställs närstående vilket är person man är gift eller sambo med, syskon eller släkting i rätt upp- och nedstigande led.

3.3 Utanordningsberättigad persons skyldighet

Den som utanordnar ett belopp till betalning ska se till:

- att utbetalningen är rimlig
- att utgiften är attesterad av därtill berättigad person och
- att sådan person icke attesterat utgift som varit förknippad med hans/hennes egen person.

3.4 Utanordningsberättigade personer

För bolag inom Telgekoncernen sker utanordning till största delen av ekonomistabens personal och, för löner och andra personalkostnader, av Lönekontoret. Utanordning används därutöver för att, undantagsvis, beordra utbetalningar där leverantörsfaktura saknas, ex till skatteverket, förvärv som grundar sig på köpeavtal men där faktura ej upprättats, utbetalning av rättade löner och dylikt samt för återbetalningar till kunder. En sådan utanordning skall även förses med attest enligt gällande attestinstruktion.

Verkställande av betalning görs alltid av två personer i förening.

Se bilaga C.

Namn

Verkställande direktör

A Attesträtt personalfrågor

Område	HR direktör	VD	Närmaste chef	Kommentar
Beslut att rekrytera enligt plan/budget		X		
Underskrift av anställningsavtal	X		X	Underskrift av anställningsavtal skall alltid göras av både HR och rekryterande chef tillsammans
Beslut om rekrytering av timanställda, korttids vik <3 mån, samt underskrift av avtal			X	
Beslut om anställningsvillkor om det avviker från avtal, rekommendationer från HR och policyer/riktlinjer	X	X		HR och VD fattar ett gemensamt beslut
Beslut om lönejustering utanför lönerevision	X			
Semesterplanering			X	
Underskrift av kollektivavtal (Ej Södertälje Hamn)	X			
Överenskommelser vid avslut, avgångsvederlag	X	X		Underskrift av överenskommelse vid avslut skall alltid göras av både HR och VD tillsammans
Arbetsplanering(arbetstider)			X	
Tjänstledighet, särskild angelägenhet (10 dagar per år)			X	

Tjänstledighet för studier (laglig rätt)			X	
Föräldraledighet (laglig rätt)			X	
Beordra övertid och beredskap			X	
Löneförskott	X	X		Beslutas av HR och VD tillsammans
Resor inom Norden			X	
Resor utanför Norden				Endast koncernchef
Reseförskott			X	
Beslut om personalrepresentation enligt policy			X	
Gåvor till personal enligt policy			X	
Gratifikationer, engångsbelopp				Endast koncernchef
Ersättningar till timanställda. Praktikanter, arvoden för uppsatser mm			X	
Bokföringsordrar lönekostnader			X + Koncern-ekonomi- chef	
Godkännande av tidrapport			X	
Övriga löpande personalärenden			X	

B Attesträtt övriga kostnader

Område	VD	Nivå B	Nivå C	Nivå D	Nivå E
Investeringar					
Beslut om inköp av maskiner och inventarier och övriga investeringar enligt investeringsbudget: Efter godkänd behandling av investeringsråd gäller generella attestregler.					
Beslut om inköp av maskiner och inventarier och övriga investeringar ej budgeterade.					
- Upp till 1 000 000 kr	x	-	-	-	-
Ingående leasing- och hyresavtal, med bindningstid >1 år	x	-	-	-	-
Försäljning av anläggningstillgångar					
- ≤ 500 000 kr bokfört värde	x	x	-	-	-
- > 500 000 kr bokfört värde	x	-	-	-	-
- Med reaförlust oavsett värde	x	-	-	-	-
Försäljning					
Kreditbedömning	x	x	x	x	x
Godkännande av nya kunder, offertgodkännande	x	x	x	x	x
Tecknande av tillsvidareavtal, attesträtts-beloppet skall täcka minst 1 årsleverans. Kreditprövning skall göras enligt policy.	x	x	x	x	-
Tecknande av andra kundavtal, attesträtts-beloppet skall täcka hela leveransen	x	x	x	x	-
Krediteringar av goodwill-natur, garantijobb och reklamationer					
- ≤ 10 000 kr	x	x	x	x	-
- > 10 000 kr	x	x	-	-	-
Prispolitik & leveransvillkor, Allmänna villkor	x	-	-	-	-
Försäljningspriser, rabatter och betalningsvillkor (generell nivå - ej enskilda affärer)	x	-	-	-	-

Område	VD	Nivå B	Nivå C	Nivå D	Nivå E
Omkostnader inkl lager					
Företagsgemensamma omkostnader: el, tele, försäkring m.m.	x	x	x	x	x
Verksamhetskostnader, drift och projekt	x	x	x	x	x
Avdelningsspecifika omkostnader: kontors- och förbrukningsmaterial, frakter, tidningar m.m.	x	x	x	x	x
Skrotning av lagervaror	x	X	x	-	-
Godkända inventeringsdifferenser	x	x	x	-	-
Representation enligt budget, gentemot kunder					
- ≤5 000 kr	x	X	-	-	-
- >5 000 kr	x	-	-	-	-
Övrig extern representation					
- ≤1 000 kr	x	X	-	-	-
- >1 000 kr	x	-	-	-	-
Övrigt					
Bokföringsorder	x	X	x	x	x
Finansiella kostnader ex teckna låneavtal	x	-	-	-	-

OBS! Vid tveksamhet om tillämpningen av reglerna enligt ovan, kontakta VD eller ekonomistaben.

C Utanordningsrätt

<i>Omfattning</i>	<i>Befattningshavare</i>
Bank- och plusgirokonto för löneutbetalning	Personal på kommunens löneavdelning lämnar uppdrag till ekonomistaben för betalning. Ekonomistaben signerar, två i förening.
Bank- och plusgirokonto för återbetalning till kund	Kundreskontrapersonal i bolaget registrerar en betalning eller skapar en fil. Ekonomistaben signerar, två i förening.
Bank- och plusgirokonto för övriga betalningar	Personal i bolaget lämnar uppdrag till ekonomistaben för betalning. Ekonomistaben signerar, två i förening.
	Ekonomistaben signerar, två i förening: Helen Björkman Eva Allstadius Stefan Wirström Kristina Andersson Susanne Johansson Jeanette Nylin Petra Wennerberg Jessica Ericsson Sonya Melkemichel Ann-Sofie Nirstedt Angelika Sandell Annelie Collin Åsa Lundgren




D Attestberättigade personer

<i>Namn</i>	<i>Befattning</i>	<i>Attestnivå</i>
N.N.	vd	A
N.N.	Ekonomichef	B
N.N.	Titel	C
N.N.	Titel	D
N.N.	Titel	E

Bilaga 3, Uppföljning ägardirektiven 2018




Bolagsordning

En bedömning görs om verksamheten är förenlig med de fastställda kommunala ändamålen och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (självkostnadsprincip, likställighetsprincip, lokaliseringsprincip) som framgår i bolagsordningens fastställda syfte och ändamål med verksamheten:

-  Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.
-  Verksamheten är delvis förenlig med fastställda syfte och ändamål.
-  Verksamheten är inte förenlig med fastställda syfte och ändamål.

Ägardirektiv

En bedömning görs enligt följande:

-  Ägardirektivet är uppfyllt.
-  Ägardirektivet är delvis uppfyllt.
-  Ägardirektivet uppfylls ej.

Telge



Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Telge är moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet. Bolaget har vidare till föremål att till de bolag som ägs av bolaget tillhandahålla administrativa tjänster.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 
<p>Ändamålet med bolaget är att bedriva aktivt ledarskap av Södertälje kommuns bolag med utgångspunkt i kommunfullmäktiges ägardirektiv, mål och budget och andra styrande inriktningsdokument.</p> <p>Bolaget ska förvalta kommunens dotterbolag med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägaren ålägger bolagen. Bolaget ska vara en effektiv organisation för ledning, uppföljning, utveckling och förvaltning av kommunens bolag. Det innefattar en central funktion för stöttande och styrande processer för bolagen. De olika bolagen ska därigenom ges bättre förutsättningar att utveckla sina kärnaffärer i syfte att skapa långsiktigt värde för Södertäljes medborgare.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 

<p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB.</p>	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge AB har rätt att skriva policy och riktlinjer för dotterbolag. Dotterbolagen ska följa koncernens fastställda vision, övergripande mål, kärnvärden, koncernpolicyer, riktlinjer och instruktioner.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Några nya koncernpolicyer och riktlinjer har tagits fram under året bland annat med anledning av dataskyddsförordningen som trädde i kraft 25 maj 2018.</p>
<p>2. Telge AB ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling. Utifrån förändrade förutsättningar avseende till exempel marknad, lagstiftning, ekonomisk och teknisk utveckling ska Telge AB se över och föreslå omprövning av verksamheter</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Detta görs i samband med affärsplanarbetet och budgetarbetet. Dessa planer följs sedan upp i samband med kvartalsdialoger med dotterbolagen 4 ggr/år.</p>
<p>3. Telge ABs agerande ska bidra till hållbar samhällsutveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Telgekoncernen ska präglas av ett offensivt miljötankande och aktivt verka för att uppnå kommunens mål inom området.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Telges miljöarbete planeras, styrs och följs upp genom miljöledningssystem certifierat enligt ISO 14001. Telgekoncernen verkar för att målen inom Södertälje kommuns miljöprogram, klimatstrategi och energiplan ska uppnås.</p>
<p>4. Telge AB ska aktivt verka för att öka mångfalden inom koncernen, bland annat vad gäller kön, ålder och etnisk härkomst.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Mångfald är ett viktigt fokusområde inom koncernen. Mångfald är en fråga som dessutom lyfts fram i Telges koncernplan, samt i bolagens affärsplaner.</p>
<p>5. Telge AB ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p>

<p>möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.</p>	<p>Telge tar hjälp av Telge Inköp i upphandlingarna och med hjälp av deras bedömning tar med sociala klausuler i kontraktsvillkoren där det är möjligt.</p>
---	---




Telge Bostäder

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga och förvalta eller med tomträtt nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler.</p> <p>Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> </p> <p>Affärsplanen för 2018-2020 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.</p>
<p>Telge Bostäder skall genom förvaltning av bostäder skapa bra boende i sunda bostäder till rimlig kostnad. Detta skall ske genom att erbjuda ett varierat utbud av bostäder med god teknisk standard, bra service och ekologisk anpassning, så att det svarar mot en långsiktig efterfrågan.</p> <p>Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer i enlighet med lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag samt med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> </p> <p>Affärsplanen för 2018-2020 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.</p>

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Bostäder ska ta ett ansvar för de områden där bolaget är hyresvärd och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i områdena aktivt arbeta med stadsdelsutveckling.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Bolaget genomför varje år en stor kundundersökning; NKI. Utifrån kundernas svar utarbetas åtgärdsplaner för aktiviteter och åtgärder som kunderna anser vara viktiga för trivsel och trygghet.</p> <p>Bolaget har genomfört trivseldagar i åtta av våra bostadsområden under 2018.</p> <p>Telge Bostäder har med stöd från Vinnova startat upp ett innovationslabb och en mötesplats i Lina Hage som ska bidra till ökad integration.</p> <p>Bolaget har även fått medel för att starta ett projekt ”Elastiska hem” som ska pågå i två år. Syftet är att underlätta en hållbar livsstil.</p>
<p>2. Telge Bostäder ska vara en aktiv part i förtätningen och bostadsutvecklingen i Södertälje kommun. Detta genom att själv eller med andra aktörer bidra till bostadsbyggande i första hand i anslutning till det egna beståndet och medverka till ett varierat bostadsutbud.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> ●</p> <p>Produktionen pågår av 72 lägenheter inkl. 117 garageplatser på Stockholmsberget. Beräknad inflyttning hösten 2019.</p> <p>Upphandling är påbörjad för byggande av 25 lägenheter på Gullpudran 3 (Västergatan 29). Beräknad byggstart planeras till kvartal fyra 2019.</p> <p>Bolaget har under 2018 planerat för en fastighet med ca 27 lägenheter i kvarteret Gammelgården i Hölö. Investeringsbeslut fattades i februari och bygglov blev klart i december 2018. Fastigheten beräknas vara färdigställd under 2019.</p> <p>Möten sker kontinuerligt med Samhällsbyggnadskontoret och intresse har anmälts för kommande markanvisningar.</p>

	<p>Bolaget har även tagit fram en strategi för nyproduktion.</p> <p>Ansökan om planbesked för 6 nya bostadsprojekt i Södertälje och Järna är inlämnade till kommunen. Utöver dessa arbetar vi med ett tiotal bostadsutvecklingsprojekt där vi konverterar lokaler till lägenheter.</p> <p>I juni förvärvade bolaget centrumfastigheten Castor 5. Förutom sjutton lägenheter finns kommersiella lokaler och en teater. Förvärvet ger bolaget möjlighet att vara med och påverka utvecklingen av Södertälje centrum. Fastigheten ökar även bolagets möjligheter att erbjuda ett varierat bostadsutbud.</p>
<p>3. Telge Bostäder ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Bostadshyran höjdes med 1,36% 1 juli 2018. Förhandlingen av hyrorna för 2019 pågår och är i skrivandets stund inte avslutad.</p> <p>Förhandlingar med Hyresgästföreningen sker numer för hela beståndet i Affärsområdet, det vill säga för Telge Hovsjö och Telge Bostäder tillsammans.</p> <p>En överenskommelse om presumtionshyror för nyproduktionen på Stockholmsberget avseende 72 lägenheter i fastigheten Antilopen 1, är gjord mellan Telge Bostäder och Hyresgästföreningen om en normhyra på 2167 kr.</p>
<p>4. Telge Bostäder ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> ●</p> <p>Avfallsamordnare är rekryterad sedan maj 2018.</p>

	<p>Inriktningsbeslut är fattat för genomförande av FNI i hela fastighetsbeståndet till och med 2022.</p> <p>FNI station invigd på Kott och Barrstigen i Bergvik.</p> <p>Utbildning genomfört av en grupp hyresgäster i Lina Hage med uppdrag att knacka dörr och informera om sopsortering.</p> <p>Planerad FNI hemsortering radhus i Fribovägen Mariekälla samt Enhörna med invigning jan/feb 2019.</p> <p>Invigning FNI miljöhus Höglandsvägen Rosenlund jan/feb 2019</p> <p>Invigning FNI jan/feb 2019 Vegagatan-Grusåsen 16 Fd soprum renoverats och utrustats för sortering.</p>
<p>5. Telge Bostäder ska ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på boende anpassade för äldre och studenter.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Tillgänglighetsåtgärder i entréer och avgränsande markbeläggning har utförts i Grusåsen fastigheterna Gemen 1 och 4 samt i Järna och fastigheterna Trollet 2 – 5.</p> <p>I samarbete med Campus Telge och KTH Södertälje erbjuds studentbostäder till heltidsstuderande i en separat kategori i bostadskön.</p> <p>Saknas det kundunderlag för att hyra ut till heltidsstuderande tillhörande Campus Telge eller KTH Södertälje erbjuds visstidsavtal till andra sökande i bostadskön.</p> <p>Samtliga boendeformer förmedlas via vår bostadskö.</p>

<p>6. Telge Bostäder ska helt eller delvis finansiera nybyggnation och renovering av beståndet genom försäljning av delar av det befintliga beståndet.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under det första halvåret 2018 har Telge bostäder genomfört de försäljningar som förberetts under 2017. Två fastigheter med 140 lägenheter såldes till IvarBo TT AB per 1 juni för att möjliggöra finansiering av delar av moderniserings- och nyproduktionsprojekt.</p>
<p>7. Telge Bostäder ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>I flera upphandlingar under året har AO Bo ställt krav på att arbetskraft som leverantören anlitar ska ha kollektivavtalsliknade villkor. I vissa avtal om hantverkstjänster ställs krav på att leverantören ska tillhandahålla praktikplatser.</p>
<p>8. Telge Bostäders direktavkastning skall ligga i linje med övriga långsiktiga bostadsföretag på jämförbara marknader och uppgå till 3,5 % Direktavkastningen definieras som resultat före avskrivningar, central administration och finansiella poster i förhållande till bedömt marknadsvärde.</p>	<p><i>Ägardirektivet uppfylls ej.</i> </p> <p>Direktavkastningskravet över tid skall vara 3,5 %. För 2018 beräknas direktavkastningen att uppgå till 2,5 %. Siffrorna är preliminära tills årsbokslutet fastställs i 2019.</p>
<p>9. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Bostäder är 5,0 %.</p>	<p>Ägardirektiv 9 är det gamla ägardirektivet. Detta skulle ha tagits bort när ägardirektiv 8 infördes. I samförstånd med Telge AB har AO Bo tolkat att direktavkastningen enligt direktiv 8 ska följas.</p>

Telge Hovsjö

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga, förvalta eller med tomträtt och nyttjanderättsavtal nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler. Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer.</p> <p>Bolaget får i de ägda fastigheterna starta och driva verksamheter riktade till de boende i Hovsjö i syfte att utveckla området för de boende.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Telge Hovsjö äger fastigheter och förvaltar dessa. Bolaget hyr ut bostäder och lokaler inom bolagets fastigheter och driver fritidsgård på entreprenad, café, ”kontorshotell” och konferensverksamhet i syfte att utveckla området för de boende.</p>
<p>Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m.fl. för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.</p> <p>Den del av bolagets verksamhet som lyder under lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostads-aktiebolag, ska bedrivas på affärsmässig grund och med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen.</p> <p>Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Detta uppfylls genom samarbetet med Södertälje kommun och de aktiviteter som genomförs tillsammans med Hovsjöskolan.</p> <p>Fritidsgårdens personal samarbetar med Hovsjöskolan kring olika aktiviteter t.ex. för elever som har svårt med skolarbetet. Telge Hovsjö samarbetar även med Polisen och Arbetsförmedlingen.</p> <p>ABF, Sörmlandsidrotten, Nobina bussbolag, Kvinnoföreningen Hovsjö, Hovsjö Forum, El Sistema och Hovsjö Biblioteket är andra samarbetspartners.</p>

<p>kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p>	<p>Likställighets- och Lokaliseringsprincipen efterföljs inom ramen för bolagets verksamhet.</p> <p>Självkostnadsprincipen är inte tillämplig inom angiven verksamhet.</p>
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Hovsjö ska ta ett ansvar för området Hovsjö och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i området aktivt arbeta med stadsdelsutvecklingen.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Genom aktiviteter som feriepraktikanter, Hovsjönatt, fritidsgårdsverksamhet och portvakter skapas förutsättningar för att minska utanförskap, kriminalitet och arbetslöshet. Under 2018 har affärsområdet totalt tagit emot 470 sommarjobbare och 30 praktikanter.</p> <p>Samarbeten och nätverk är viktiga parametrar för att gemensamt ta ett ansvar för området Hovsjö och de boende. Telge Hovsjö samarbetar med flera aktörer (se beskrivning av verksamhetens syfte och ändamål.)</p> <p>Större arrangemang som tex. Kulturfestival/musikfestival och Demokratidagen lockar även besökare från andra områden. Genom fortsatt utveckling av Hovsjö Hub skapas en levande mötesplats för människor i bostadsområdet.</p> <p>Under sommaren 2018 bedrev Södertälje Konsthall ett kostnadsfritt konstkollo för</p>

	<p>barn och ungdomar i Hubben. Det har även startats ett samarbete med Cirkus Cirkör som ska pågå alla lov i Hovsjöhallen fram till år 2020.</p>	
<p>2. Telge Hovsjö ska vara en aktiv part i förtätningen och bostadsutvecklingen i Södertälje kommun. Detta genom att själv eller med andra aktörer bidra till bostadsbyggande i första hand i anslutning till det egna beståndet och medverka till ett varierat bostadsutbud.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i></p> <p>Under 2018 har bolaget deltagit i arbetet med kommunens kommande strukturplan för Hovsjö. Arbeta pågår med att få fram bygggrätter på flera olika platser i Hovsjö men är beroende av resultatet av strukturplanen.</p>	●
<p>3. Telge Hovsjö ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Bostadshyran höjdes med 1,36% 1 juli 2018. Förhandlingen av 2019-årshyror pågår och är i skrivandets stund inte avslutad.</p> <p>Förhandlingar med Hyresgästföreningen sker numer för hela beståndet i Affärsområdet, d.v.s. för Telge Hovsjö och Telge Bostäder tillsammans.</p>	●
<p>4. Telge Hovsjö ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Fastighetsnära insamling och sopsortering är nu införd på samtliga områden i Telge Hovsjös bostadsområde. Att säkra hyresgästernas sophantering samt Telge Hovsjös kapacitet är största prioritet. Telge Återvinning är en naturlig samarbetspart i frågorna kring sopor/återvinning.</p>	●
<p>5. Telge Hovsjö ska ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på boende anpassade för äldre och studenter.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Under 2018 har det arbetats med att konvertera lokaler till 10 st lägenheter, vilka ska vara tillgänglighetsanpassade och på så sätt vara anpassade för bland annat äldre men även för studenter.</p>	●




	<p>Sedan tidigare har Telge Hovsjö tillgänglighetsinventerats. Detta innebär att vi nu har ett samlat material för översikt till åtgärder för ökad tillgänglighet.</p> <p>Åtgärder för ökad tillgänglighet har utförts under året med prioritering på framkomligheten i entréer, avfallsskåp och publika utrymmena i Hubben.</p>
6. Telge Hovsjö ska helt eller delvis finansiera nybyggnation och renovering av beståndet genom försäljning av delar av det befintliga beståndet.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>En fastighet med 117 radhus såldes i mars 2018 till de boende som bostadsrätter i BRF Varnbäcken.</p> <p>Bolaget ser över möjligheten att avyttra vissa delar av beståndet och att genom partnerskap med ny potentiell privat ägare fortsätta utvecklingen av Hovsjö som område.</p>
7. Telge Hovsjö ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>I flera upphandlingar under året har AO Bo ställt krav på att arbetskraft som leverantören anlitar ska ha kollektivavtalsliknade villkor. I vissa avtal om hantverkstjänster ställs krav på att leverantören ska tillhandahålla praktikplatser.</p>
8. Telge Hovsjös direktavkastning ska ligga i linje med övriga långsiktiga bostadsföretag på jämförbara marknader och uppgå till 3,5 %. Direktavkastningen definieras som resultat före avskrivningar, central administration och finansiella poster i förhållande till bedömt marknadsvärde. Sociala satsningar ska borträknas från resultatet för Telge Hovsjö.	<p><i>Ägardirektivet uppfylls ej.</i> ●</p> <p>Direktavkastningen över tid skall vara 3,5 %. För 2018 beräknas direktavkastningen att uppgå till 2,7%. Siffrorna är preliminära tills årsbokslutet fastställs i 2019.</p>
9. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Hovsjö är 5,7 %.	<p>Ägardirektiv 9 är det gamla ägardirektivet. Detta skulle ha tagits bort när ägardirektiv 8 infördes. I samförstånd med Telge AB har AO</p>






	Bo tolkat att direktavkastningen enligt direktiv 8 ska följas.
--	--

Telge Fastigheter

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta kommersiella lokaler samt andra anläggningar såsom skolbyggnader, service-, idrotts- och kulturanläggningar mm samt därmed förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 
<p>Telge Fastigheter skall äga och förvalta koncernens fastighetsbestånd för kommersiell verksamhet samt fastigheter för den kommunala förvaltningen. Bolaget skall aktivt förvalta, utveckla och förädla sitt innehav av kommersiella och kommunala fastigheter.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 
<p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som avser kommersiell förvaltning av kommunal</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 

<p>egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom till externa aktörer</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Fastigheter ska till självkostnad tillhandahålla lokaler för kommunens verksamheter. Avseende lokalerna för kommunens verksamheter ska Telge Fastigheter i en organiserad samverkan med kommunen medverka till ett rationellt och effektivt lokalutnyttjande.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Kommunens lokaler hyrs ut till självkostnad och ekonomisk uppföljning sker regelbundet. Telge Fastigheter och kommunen har en väl fungerande organisation för samverkan kring lokalfrågorna (ex. hyresgästmöten, förvaltningsgrupp, kulturhusgrupp, lokalberedningsgrupp och lokalstyrgrupp).</p>
<p>2. Telge Fastigheter ska hyra ut kommersiella lokaler till marknadsmässiga hyror.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> </p> <p>Ett fåtal av de kommersiella lokalerna har ej marknadsmässig hyra (t ex Spinnrocken). Vi arbetar aktivt för att de lokalerna omförhandlas hyresmässigt till marknadsmässiga hyror då förnyade avtal skrivs.</p>
<p>3. Telge Fastigheter ska aktivt medverka i utvecklingen av Södertälje stadskärna – genom att bland annat medverka i Södertälje city i samverkan och utveckling av norra stadskärnan.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Fastigheter medverkar aktivt i arbetet med utveckling av Södertälje Centrum genom centrumföreningen Södertälje City i Samverkan samt deltagande i några arbetsutskott (ex. fastighetsägarutskottet). Genom bland annat beslut att rusta Gjuteriet bidrar TF till utvecklingen av norra stadskärnan.</p>

<p>4. Telge Fastigheters kulturfastigheter och andra fastigheter med speciell karaktär skall ha en hållbar förvaltning och användning anpassad för fastigheter med ett högt kulturhistoriskt värde.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Fastigheter har bildat ett separat förvaltningsområde för enbart kulturhistoriska fastigheter och har även gemensamt med KoF tagit fram rutiner för den kulturhistoriska förvaltningen</p>
<p>5. Telge Fastigheter ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i kommunala verksamhetslokaler.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>En standard för källsortering, Miljönären, är framtagen och implementerad i kommunens samtliga skolor och förskolor. Arbetet fortsätter framöver med övriga kommunala lokaler.</p>
<p>6. Telge Fastigheter ska i samarbete med relevanta aktörer arbeta förebyggande för att minimera bränder och skadegörelse och för att öka tryggheten.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Förebyggande arbete pågår med bland annat bevakning, larm och utökad kameraövervakning. Även andra proaktiva åtgärder kring fastigheterna pågår som exempelvis ta ner stora buskage m.m. En särskild brandskyddsansvarig är anställd som kommer arbeta fokuserat med brandskyddsfrågor i fastigheterna.</p>
<p>7. Telge Fastigheter ska avyttra fastigheten Tellus 5. Vid avyttringen ska, förutom de affärsmässiga villkoren, även köparens ambitioner och förmåga att bidra till Södertälje stadskärnas långsiktiga utveckling bedömmas.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Försäljningen är genomförd och köparen har tillträtt fastigheten 180629. Noggrann utvärdering av köpare har skett med beaktande av ägardirektivet och i samråd med Södertälje kommun</p>
<p>8. Telge Fastigheter ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Fastigheter har en anställd inköpsstrateg som arbetar fokuserat med dessa frågor i samarbete med Telge Inköp.</p>

<p>9. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Fastigheter är 2,9 % för verksamhetslokaler och 5,7 % för kommersiella lokaler.¹</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>7,17 % för verksamhetslokaler och 8,82 % för kommersiella lokaler per 31 december</p>
---	--

Telge Nät

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva energiproduktion och energidistribution inom områden gas, kyla, el- och fjärrvärme, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för energirörelsens behov, vidare att bedriva kompletterande energiservice och energikonsultarbete och idka annan med energiverksamheten förenlig verksamhet.</p>	<p>Telge Nät förser, via eget distributionsnät, Södertälje och Nykvarn med fjärrvärme från Söderenergi. Järna förses med fjärrvärme via egen produktion (samarbete med Lantmännen/Cerealia) i Järna. Telge Nät erbjuder även energitjänster med bla energikonsultarbete. ●</p>
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är därutöver att bedriva stadsnätsverksamhet som innebär att bygga och driva bredbandsnät som utnyttjas av tjänsteleverantörer som levererar bland annat data-, telefoni- och TV-tjänster.</p>	<p>Telge Nät driver ett öppet fiberbaserat kommunikationsnät i Södertälje där både företag och privatpersoner erbjuds ansluta sig till nätet. I stadsnätet finns tjänster för TV, data- och telekommunikation. ●</p>
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är vidare att vara huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen, att tillgodose samhällets behov av vatten i erforderlig mängd och tryck och av sådan beskaffenhet som erfordras för hushållsändamål, att motta och hantera avloppsvatten enligt ställda myndighetskrav, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för VA-verksamhetens behov, att handlägga frågor om avgifter och taxor.</p>	<p>Telge Nät är VA-huvudman för Södertälje kommuns allmänna VA-anläggning och ansvarig för produktion och distribution av dricksvatten, bortledning och omhändertagande av avlopp från hushåll och industrier samt drift och underhåll av hela ledningsnätet fram till fastighetsgräns. Vidare verkställer Telge Nät kommunfullmäktiges beslut om förändring av VA-verksamhetsområdets geografiska omfattning. ●</p>

¹ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

<p>Bolaget skall tillhandahålla kompletta energilösningar, stadsnäts- och VA-tjänster med långsiktig positiv miljöpåverkan till i första hand kommunens innevånare, näringsliv och offentlig verksamhet. Bolaget skall eftersträva en hög leveranssäkerhet.</p> <p>Den del av bolagets verksamhet som lyder under ellagen, naturgaslagen och/eller fjärrvärmelagen ska bedrivas på affärsmässig grund.</p> <p>Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p>VA-verksamheten lyder under Vattentjänstlagen (2006:412).</p> <p>Telge Nät har miljömål som styr mot det övergripande kommunala målet att vara fossilbränslefri år 2020. Telge Nät har en hög leveranssäkerhet på samtliga produkter. Leveranssäkerheten är en viktig parameter och som Telge Nät har målsatt. Telge Nät arbetar även med REVAQ-insatser.</p> <p>Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.</p> <p>Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.</p> <p>Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.</p>
--	---



Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Nät ska taxor ska vara utformade så att långsiktigt hållbar användning av naturresurser främjas.	<p><i>Ägardirektivet uppfyllt</i> ●</p> <p>Taxorna är uppbyggda med en rörlig prisdelt. Översyn av taxor görs kontinuerligt.</p>
2. Telge Nät ska planera projekt med kommunen och säkerställa effektivt utförande samtidigt som störningar minimeras.	<p><i>Ägardirektivet uppfyllt</i> ●</p> <p>Projektsamrådsmöten med kommunen sker månadsvis. Projekt & Exploateringsråd med kommunen kvartalsvis. Strategimöte mellan SBK och Telge Nät hålls regelbundet. En Key account manager är utsedd för att säkerställa samarbetet.</p>
3. Telge Nät ska, utifrån kommunens bredbandsstrategi, ta en aktiv roll i den fortsatta utbyggnaden av bredband i hela Södertälje. Ambitionen ska vara att de nät som byggs ska vara öppna nät.	<p><i>Ägardirektivet uppfyllt</i> ●</p> <p>Telge Nät medverkar i arbetet med att ta fram en bredbandsstrategi för Södertälje kommun. Arbetet drivs av kommunen.</p>
4. Telge Nät ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.	<p><i>Ägardirektivet uppfyllt</i> ●</p> <p>Re- och nyinvesteringsplaner upprättas årligen och beslutas i Telge Nät AB styrelse under våren för vidare redovisning i koncernledningen.</p>
5. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Nät är 4,6 % för VA, 5,2 % för elnät, 7,1 % för fjärrvärme och 7,8 % för bredband. ²	<p><i>Ägardirektivet ej uppfyllt</i> ●</p> <p>Bedömningen bygger på utfallet ackumulerat november 2018.</p> <p>Summerar vi resultatet av alla produkterna så når vi avkastningskravet på totalnivå.</p> <p>Stadsnät: Vi har inte anslutit nya kunder i projektet stadsnät 2020 i den takt som vi hade i budgeten.</p> <p>VA – avkastningskravet uppfyllt ●</p> <p>Elnät – avkastningskravet uppfyllt ●</p> <p>Fjärrvärme – avkastningskravet uppfyllt ●</p> <p>Bredband – avkastningskravet uppfyllt ●</p>

² För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Återvinning

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva insamling och behandling av avfall och därmed förenlig verksamhet. Bolaget skall vidare bedriva utveckling och försäljning av miljöriktig återanvändning av restprodukter och därmed förenlig verksamhet inom återvinningsområdet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 
<p>Telge Återvinning skall tillhandahålla kretsloppsanpassade återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen. Bolaget skall utveckla möjligheterna att tillvarata resurser genom återanvändning och återvinning. Telge Återvinning skall svara för kommunens skyldighet enligt miljöbalken att insamla och behandla avfall.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	
---	--

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Återvinning ska aktivt verka för ökad resurshushållning i enlighet med avfallstrappan	<p>Ägardirektivet är uppfyllt </p>
2. Telge Återvinning ska aktivt arbeta för att öka andelen grovavfall som går till återbruk.	<p>Ägardirektivet är uppfyllt </p> <p>Idag finns möjlighet att lämna produkter för återbruk både på Returen och Tvetå. En återbruksdag har anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk.</p> <p>2014: 59,17 ton 2015: 106,52 ton 2016: 84,09 ton 2017: 75,91 ton 2018: 75,05 ton</p> <p>Under 2018 deltar vi på TBs trivseldagar för att ta emot grov- samt farligt avfall på 8 platser i kommunen.</p>
3. Telge Återvinning ska genom dialog och information med bostad- och fastighetsbolag i kommunen medverka till den fortsatta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i småhus, flerbostadshus och kommunala verksamhetslokaler i hela kommunen	<p>Ägardirektivet är uppfyllt </p> <p>Vi har utrett vilken kapacitet vi har för att utöka FNI så att när bostads- och fastighetsbolagen önskar fortsätta utbyggnaden av FNI har vi kapacitet och möjlighet att leverera tjänsten. Vi har varit delaktiga i att ta fram konceptet ”Miljönären”.</p> <p>Träffar fastighetsägarna regelbundet.</p> <p>Under sommaren 2018 kom uppdaterad lagstiftning med förtydligande att producenterna ska bygga ut bostadsnära insamling i Sverige. Hur det ska göras och bedrivs är i skrivande stund inte klart.</p>

<p>4. Telge Återvinning ska genom dialog och information verka för en ökad kunskap om återvinning och hållbart samhälle, med syfte att minska avfallsmängderna. Riktade insatser ska göras kommunens för- och grundskolor och genom medverkan på medborgardag, festivaler mm.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt</i> </p> <p>Telge Återvinning var medarrangör till "Tobbe Trollkarl" under v 19. Det var en del i Södertälje rent-kampanjen med inriktning till skol- och förskolebarn. En återbruksdag har anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk. Telge Återvinning var även representerade under Södertäljefestivalen och kommunens medborgardag.</p> <p>Vi har varit delaktiga i framtagande av ny avfallsplan och taxeföreskrifter för Södertälje kommun. Detta arbete är en förutsättning för att vi i framtiden ska göra det ännu enklare för kunden och även förbättra sorteringen. På sikt kommer detta arbete förmodligen även att minska mängden avfall.</p> <p>Vi är med under TBs trivseldagar och anordnar där ett sorteringsspel för barn samt informerar om återvinning.</p> <p>Vi har återaktiverat och uppdaterat vårt sorteringsspel, som kommer återlanseras under hösten 2018.</p> <p>Vi gör de aktiviteter som finns med i kommunens aktivitetsprogram mot nedskräpning.</p>
<p>5. Telge Återvinning ska ta ansvar för att de i upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> </p> <p>Telge Återvinning använder sig av Telge Tillväxt för städning av området i Tveta.</p>
<p>6. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Återvinning är 1,0 % för hushållsverksamhet och 9,8 % för kommersiell verksamhet.³</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> </p> <p>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</p>

³ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Energi

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till ändamål att bedriva handel med energi och därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●
Bolagets syfte är att erbjuda energiavtal och närallgande tjänster till hushåll och företag i Sverige. Bolaget ska verka för en ökad konkurrens på energimarknaden. Verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund i enlighet med ellagen (1997:857).	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ● Bolaget har samma attraktiva och gröna erbjudande för såväl Södertäljebor som för övriga elkunder, och med fortsatt tillväxt på marknaden visar det att vi har konkurrensmässiga elavtal och erbjudanden

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Energi ska öka företagets värde genom organisk tillväxt och strategiska samarbeten.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> ● Bolaget har ökat bolagsvärdet genom rejäl resultattillväxt de senaste 6 åren
2. Telge Energi ska endast sälja elavtal med ren el dvs. sol, vind och vatten.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> ● Bolaget har enbart förnybar energi i sin portfölj.
3. Telge Energi ska stödja utbyggnaden av sol- och vindkraftsproduktion genom att exempelvis sälja andelar i produktionsanläggningar, sol- och vindel, köpa in överproduktion från producenter samt erbjuda nettodebitering av el.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> ● Vi har ökat antalet Mikroproducenter inom sol. Vi har ökat med 400 st sedan årsskiftet, så idag har vi ca 1500 st. Det motsvarar 10 % marknadsandel i Sverige. Vi har hittills under 2018 köpt ursprungsgarantier för 6,3 msek.
4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Energi är 11,9 %. ⁴	<i>Ägardirektivet uppfylls ej</i> ● Avkastningskravet nås inte fullt ut, men det är ett bra resultat som levereras då marknadssituationen varit besvärlig under 2018. Avkastningen landade på 11,6 % vilket är 1,2 mkr ifrån det satt avkastningskravet.



⁴ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

<p>5. Telge Energi ska fortsättningsvis sälja el till privatpersoner och mindre företag, på upp till 10 GWh.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i></p> <p>Bolaget har ingen aktiv försäljning till kunder med en volym över 10 GWh.</p>
--	---



Telge Inköp

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att för Södertälje kommun och dess bolag och i förekommande fall andra närliggande kommuner och av dessa ägda bolag - bedriva inköpsverksamhet i form av upphandlingar, tecknande av ramavtal, utveckling av inköpsprocesser och därmed förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Bolagets syfte är att genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunen och koncernen.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Inköp ska säkra att;</p> <ul style="list-style-type: none"> - det i alla upphandlingar ställs krav på att samtliga leverantörer följer Södertälje kommuns och dess bolags uppförandekod för leverantörer. - även mindre leverantörer ges möjlighet att delta i upphandlingar. - det i alla upphandlingar ställs krav på att leverantörer och underleverantörer utan kollektivavtal ska ha ekonomiska villkor, arbetsmiljö och försäkringsskydd för sina anställda som motsvarar sådana avtal. 	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> </p> <p>Samtliga ramavtalsleverantörer (ej DU) skriver på uppförandekoden och svarar på en enkät.</p> <p>Inga exkluderande krav ställs så lokala leverantörer kan delta i samtliga upphandlingar. Inför varje upphandling som annonseras tar vi fram en upphandlingsstrategi. I denna får verksamheterna förklara om de delat upp upphandlingen i mindre delar eller om de på annat sätt möjliggjort för lokala leverantörer att delta i upphandlingarna.</p> <p>I alla upphandlingar ställer krav på antingen kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor. Sedan 1 juni 2017 trädde nya bestämmelser i kraft att vissa upphandlingar, över tröskelvärde samt efter behövlighetsbedömning, skall innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor. Vi har dessa villkor i lokalvårdsavtal, persontransporter samt hemtjänst.</p>
<p>2. Telge Inköp ska ansvara för kontroll av inköpsmönster samt efterlevnad av ingångna avtal tillsammans med sina kunder. Telge Inköp ska månadsvis sammanställa statusrapporter som visar om beställarorganisationen når målet på 90 % köp inom avtal.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> </p> <p>Inköpsrapport skickas månatligen ut och följs upp kvartalsvis. Den är också underlag för den årliga internkontrollen som genomförs. För helåret 2018 hade Södertälje kommun 92 % och Telge 93 % på avtalstroheten.</p>
<p>3. Telge Inköp ska stödja nämnderna och bolagen genom upphandlingsstrategin så att de kan ställa krav på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i annonserade upphandlingar i samband med upphandlingar. Till exempel genom sociala klausuler, krav på ekologiska varor, tillgänglighet och djurskyddsregler och att inget GMO (genetiskt modifierade organismer) förekommer.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> </p> <p>Under 2018 avslutade vi utbildningarna av den sista nämnden (en nämnd ej deltagit, miljönämnden) Vi har avtal med krav på ekologiska varor, djurskyddsregler och GMO. Uppfyllnad av GMO i livsmedel går ej att följa upp utan detta görs genom att handla ekologiskt där definitionen inbegriper att det då ej kan vara GMO.</p> <p>Tillgänglighetsperspektivet ombesörjs i</p>

	kravspecifikationerna i relevanta fall. Utfallet för ekologiska livsmedel inköp var för Södertälje Kommun + Telge Bolagen 2018: 55,8 % Eko% för Södertälje Kommun (alla enheter, inte bara Kostenheten) 2018: 57,5 %
4. Telge Inköp ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i>  I tolkningen av detta ägardirektiv så utgår vi från att vi skall hjälpa de övriga bolagen och kommunen att kunna bedöma om sociala klausuler kan användas i upphandlingar. Under början på 2018 tog vi tillsammans med AK fram en process som skulle användas i alla annonserade upphandlingar. Under året har vi jobbat med sociala klausuler dvs antingen språkträning eller praktikplats i 7 stycken upphandlingar
5. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Inköp är 0 %. ⁵	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i>  Telge Inköp uppfyller kravet




Södertälje Hamn

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget skall, inom Södertälje kommun, bedriva hamn-, stuveri-, terminal- och godsvårdsverksamhet samt i anslutning härtill transport-, lagrings- och speditjonsverksamhet och annan därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>  Men hamnen arbetar inte med spedition
Södertälje Hamn ska vara en marknadsanpassad fullservicehamn och	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> 

⁵ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

<p>därmed en resurs för näringslivet i Södertälje samt Stockholms- och Mälarenregionen.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	
---	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Kommunen kommer att exploatera Almnäs som ett nytt industri- och logistikområde. Södertälje Hamn ska medverka i arbetet med att finna nya möjliga företagsetableringar inom området.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Detta är ett löpande arbete i Södertälje Hamn. Presentation och visning av området sker löpande för befintliga och potentiella kunder och samarbetspartners.</p>
<p>2. Södertälje Hamn ska utreda förutsättningarna för att hantera inlandssjöfart</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Södertälje Hamn är aktiva i flera forum såväl statliga som privata.</p>
<p>3. Södertälje Hamn ska utreda förutsättningarna för att utveckla verksamhet kring mottagning av bränsle</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Detta är ett löpande arbete. Planering och investeringar sker i infrastruktur och utredningar.</p>

4. Södertälje Hamn ska utveckla verksamheten kring mottagning av fordon för att bli ledande i Sverige	Ägardirektivet är uppfyllt.  Nya parkeringslösningar är tagna i drift och nya möjliga lösningar är i utvecklingsstadiet.
5. Södertälje Hamn ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren	Ägardirektivet är uppfyllt.  Görs vid ramavtalsupphandlingar.
6. Det långsiktiga avkastningskravet för Södertälje Hamn är 7,7 %. ⁶	Ägardirektivet uppfylls ej. 

Tom Tits

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget ska inom Södertälje kommun driva och utveckla ett science center med därmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet omfattar även att driva och utveckla förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning. Bolaget bedriver även restaurang- och caféverksamhet.	<p>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål. </p> <p>Med science centret som kärnverksamhet och utgångspunkt är Tom Tits ett uppskattat besöksmål för allmänbesökare. Skolor och förskolor nås via pedagogisk- och fortbildningsverksamhet.</p> <p>Via den profilerande konferens- och eventverksamheten nås ett ökande antal vuxengrupper. Genom att driva restaurang och café erbjuds kunderna en komplett upplevelse, som är nödvändig i konkurrensen med övriga besöksmål.</p> <p>Förskolan är mycket uppskattad och efterfrågad både hos kommunens barnfamiljer och av besökande studiegrupper.</p>
Genom Tom Tits Experiments verksamhet ska Södertäljes utveckling stärkas. Tom Tits	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål. 

⁶ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

<p>Experiment ska stärka Södertälje genom att bidra till stadens profil och attraktionskraft, både som besöksmål, bostadsort och företagsmiljö. Det ska ske genom att vara det ledande utflyktsmålet med avseende på lärande upplevelser. Alla besökare ska stimuleras att utforska och undersöka fenomen och företeelser i sin omgivning och därmed upptäcka det lustfyllda lärandet.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p>Tom Tits varumärke är ett av kommunens mest omtyckta och välkända, detta blev tydligt inte minst efter den destinationsanalys som kommunen lät göra under året.</p> <p>Tom Tit har de senaste åren fokuserat på upprustning, utveckling och digitalisering av utställningen samt kommunikationen om experimenten. Utställningen och fastigheten är i fortsatt stort behov av modernisering.</p> <p>2018 fick Tom Tit utmärkelser inom kategorierna ”Stockholms mest barnvänliga museum”, ”Bästa utställning” och ”Stockholmarnas favoritmuseum” i en oberoende branschundersökning.</p> <p>Tom Tits Experiment samarbetar i stor omfattning med lokala aktörer inte minst för att gemensamt stärka den positiva vilden av Södertälje.</p> <p>Genom satsningar på konferens- och eventverksamhet ökar också antalet företagsbesök från andra kommuner och sätter Södertälje på kartan. Tom Tit har även under året medverkat vid lokala arrangemang för att stärka banden till kommunens invånare.</p> <p>Bolaget har en profilerad produkt och ett starkt varumärke som skapar ett mervärde för kommunen och dess invånare, inte minst genom det nära samarbetet med kommunens skolor.</p> <p>Bolaget följer i samtliga avseenden kommunallagen.</p>
---	---



Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Tom Tits Experiment ska erbjuda allmänhet och professionella en gränsöverskridande mötesplats för att sprida intresse för naturvetenskap och teknik. Kärnverksamheten ska fortsatt utvecklas utifrån konceptet att vara en unik lärandemiljö bestående av interaktiva experiment och fenomen.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Detta är en förutsättning och kravställning i all vår verksamhet och en bärande del i både verksamhetsidé och varumärke. I detta ligger också vår attraktionskraft i samarbeten med andra företag.</p>
<p>2. Tom Tits Experiment ska erbjuda relevant och framåtskridande ämneskunskap och ämnesdidaktik i naturvetenskap och teknik för förskolan och skolan baserat på aktuella läroplaner.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Under det senaste året har vi förberett för den reviderade läroplanen som gäller från och med 1 juli 2018. Verksamheten kan idag erbjuda både relevant fortbildning och skolprogram i programmering och datalogiskt tänkande.</p> <p>Tom Tit är en resurs i de förmågor som skall bedömas i naturvetenskap och teknik enligt gällande läroplaner. Vi erbjuder delar av kursplanernas centrala innehåll i naturvetenskap och teknik.</p>
<p>3. Tom Tits Experiment erbjuder Södertälje kommuns förskolor och skolor en attraktiv lärandemiljö och kompetensutveckling. Särskilda insatser ska riktas mot kommunens förskolor och skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Under de senaste två åren har Tom Tit, genom kommunfinansiering, erbjudit besök för kommunens skolor. Parallellt med detta utför vi både didaktisk och ämnesinriktad fortbildning av lärare.</p> <p>Tom Tit har fördjupat vårt samarbete ytterligare med kommunens skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.</p>
<p>4. Tom Tits Experiment ska verka för att hitta nya samarbetspartner och/eller extern finansiering av sin verksamhet.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Under 2018 har ett arbete för att identifiera och förverkliga samarbeten med företag och</p>




	<p>organisationer så som VW och Barncancerfonden genomförts. Företag och organisationer kommer att finnas med i utvecklingsprojekt i utställningen.</p> <p>Under året har också ett stort arbete angående kartläggning, initial kontakt och författande av ansökningar till potentiella externa bidragsgivare genomförts. Resultatet har dock stärkt slutsatsen att organisationsformen (AB) försvårar erhållandet av bidrag.</p>
<p>5. Tom Tits Experiment ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkoren.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p>
<p>6. Det långsiktiga avkastningskravet för Tom Tits Experiment är 9.8 %.⁷</p>	<p><i>Ägardirektivet uppfylls ej.</i> ●</p> <p>Det ekonomiska resultatet för första halvåret för 2018 ligger i linje med budget. Målet på 170 000 besökare överträffades sannolikt mycket tack vare den under sommaren inhyrda utställningen om dinosaurier.</p> <p>Sommarens besökssiffror påverkades negativt av det påtagligt varma vädret och sammanställningar visar att branschkollegor och museer i regionen tappade mellan 10-30 % av besökarna jämfört med 2017. Tom Tit hade ca 25 % fler besökare under perioden jämfört med motsvarande period föregående år.</p> <p>Verksamheten har under flera år arbetat intensivt med att få in externa medel, detta har varit ett tidskrävande och utmanande jobb med dåligt finansiellt resultat. I juni 2018 fattade kommunfullmäktige beslutat att</p>

⁷ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga.

	<p>justera bolagsordningen så att eventuellt överskott återinvesteras i bolaget.</p> <p>Under 2018 har också utredningsarbetet med att se vilka bolagsformsändringar som kan göras för att möjliggöra bidrag från fonder och stiftelser fortsatt. Under 2018 formaliserades detta och under januari 2019 avses en insamlingsstiftelse att bildas.</p> <p>Insamlingsstiftelsen tillsammans med ändringen av bolagsordningen skapar förhoppningsvis möjlighet att söka medel som idag är otillgängliga för verksamheten.</p>
--	--

Telge Tillväxt

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Telge Tillväxt har till föremål för sin verksamhet att anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svenskundervisning mm och därmed kraftigt minska arbetslösheten.</p> <p>Syftet är att genom kreativitet och handlingskraft kraftigt minska ungdomsarbetslösheten</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> 
Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Tillväxt ska årligen erbjuda minst 100 arbetslösa unga vuxna i Södertälje (i första hand upp till 24 år) anställning och kompetensutveckling under max ett år, med målsättning att de därefter går till anställning, företagande eller studier.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Under 2018 har 102 unga vuxna anställts.</p> 

<p>2. Telge Tillväxt ska verka som ett socialt hållbart företag och marknadsföras som ett sådant.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> 
<p>3. Telge Tillväxt ska ta ansvar för att i de upphandlingar som görs, och där så bedöms möjligt, använda sociala klausuler som en del av kontraktsvillkor</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt</i></p> 
<p>4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Tillväxt är 0 %.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p>  <p>Förväntat utfall 2018 är +0,6 mkr (-0,4 i budget)</p>

Bilaga 4, Uppföljning 2018 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2018-2021

Miljö- och klimatprogrammet är ett av Södertälje kommuns styrande dokument som även berör Telgekoncernen. Programmet visar kommunens målsättningar inom miljö- och klimatarbetet.

Bolagens ansvar är att genomföra utpekade mål samt redovisa och godkänna sina ansvarsdelar i respektive styrelse.

Namn: Miljö- och klimatprogram. Dnr: KS 16/362

Fastställd av Kommunfullmäktige 2017-12-18

Giltighet t.o.m. 2021-12-31

AVSNITT 1 MARK OCH VATTEN

1.1 Alla kommunens vattenförekomster ska uppfylla EU: s vattendirektiv för god ekologisk, kemisk och kvantitativ status till senast år 2027. Inga sjöar eller vattendrag får försämrats.

TÅ	1.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Telge Återvinning arbetar i enlighet med målen och direktivet och bedriver årligen recipientkontroll för de sjöar och vattendrag som kan tänkas påverkas av verksamheten på Tveta. Resultatet av recipientkontrollen följs upp och kommuniceras med miljökontoret.	
TN	1.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: I Södertälje i dag finns många sjöar och vattendrag som inte har godkänd vattenstatus. Telge Nät, som VA-huvudman, är delaktiga i olika vattenvårdsförbund. Det Telge Nät bl.a. gör är: <ul style="list-style-type: none"> • Aktivt uppströmsarbete tillsammans med Syvab • Uppdatering av Malmsjöåsens vattenskyddsområdet samt inrättande av Södra Mälarens vattenskyddsområde • Utredning av framtida spillvattenhantering i Hölö och Mölnbo 	

1.7 Vid planering, projektering och drift läggs stort fokus på att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster.

TB /TH	1.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ex ekosystemslinga, vattenutredning. Påbörjad byggnation av Ekosystemslinga i Lina Hage med informationsskyltar, möjligheter till egenodling och växter som gynnar bin med mera. Uppdaterat miljökravsdokument "Telges miljökrav i byggande och förvaltning", där krav ställs på bevarande av ekosystem och ekosystemtjänster. Arbete för att ta fram mätmetod för ekosystemtjänster har påbörjats tillsammans med Telge Fastigheter och Miljöstaben.	
TF	1.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: I projekt finns rutiner så att det genomförs, men saknas i driften.	

AVSNITT 2 KLIMAT OCH ENERGI

2.1.2 Öka elproduktionen från sol. Solceller ska anläggas på nya kommunägda fastigheter samt installeras på lämpliga befintliga fastigheter.

TB/ TH	2.1.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Pågående byggnation av Stockholmsberget, solceller installeras under 2019. TB utreder solcellsanläggningskomplettering i befintligt bestånd, målsättning är minst ett genomfört projekt under 2019.	
TF	2.1.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 8 st driftsatta i befintligt bestånd under 2018, totalt 13 st.	

2.1.3 Energieffektivisering av bebyggelse med minst 2 % per år.

TB/ TH	2.1.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Energieffektivisering på 2,86% under 2018.	
TF	2.1.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Med startår 2006 och fram till idag så har TF sparat i genomsnitt 2,4% under mätperioden.	

2.1.4 Samtliga fastigheter ska moderniseras ska vid omfattande renovering uppnå 135 kWh/m².

TB/ TH	2.1.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Verifieras genom certifiering av Miljöbyggnad. Fornbacken, som genomgått en omfattande modernisering, kontrollmäts efter färdigställande, verifieras under 2020.	
-----------	-------	--	--

2.1.7 Utveckla och investera i elinfrastruktur och förnyelsebara drivmedel i kommunen tillsammans med flera aktörer. Samma som 3.8

TE	2.1.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi kan förse laddstolpar med ren el, TN är de som sätter upp laddstolparna.	N/A
----	-------	---	-----

2.2.1 Fasa ut fossila bränslen i den egna fordonsparken för att uppnå 100 % fossilfri fordonspark år 2020.

SH	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 100% HVO drift av fordon och kranar sedan december 2016.	
TB/TH	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi följer miljökrav T3, T4, T5, T6 från Telges Miljökrav i byggande och förvaltning. Är bunden till kommunens bränsleavtal. Det ska upphandlas ny bränsleleverantör med HVO 100.	
TE	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har inte några egna fordon idag.	N/A
TF	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TF har ingen fordonspark alls 2018. TF startar upp en egen bilpool med elbilar 2019.	
TI	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: N/A. Vi äger inga bilar	N/A
TTE	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Byte till Miljöbil för att uppnå fossilbränslefrihet	
TTX	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: vi tankar kommunens HVO diesel	
TN	2.2.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Användningen av diesel har ökat, mer analys behövs för förklaring varför kan tex röra sig om fler avbrott	

2.2.2 Öka andelen elfordon i kommunorganisationen.

SH	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 3 st fordon med eldrift. Andelen ökar vid förnyelse av maskinparken där tillgänglig teknik finns.	
TB/TH	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 3 nya E-golfar på plats för Teknikavdelningen	
TE	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har inte några egna fordon idag.	N/A
TF	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Tre st elbilar är inköpta och levereras Q1-19. Laddstationer ska installeras på Telge HK. Förstudie för strategi för installation av laddstationer har genomförts.	
TI	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: N/A. Vi äger inga bilar	N/A
TTE	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TTE har köpt en begagnad hybridbil	
TÅ	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Samtliga poolbilar är ersatta med elbilar.	
TTX	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Utbudet av elfordon för bussar enligt vårt behov är för magert i dagsläget	N/A
TN	2.2.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Samtliga poolbilar är ersatta med elbilar.	

2.2.3 Minska andelen tjänsteresor med egen bil till förmån för tjänste- och arbetsresor med kollektivtrafik, cykel och gång samt en minskning av det totala antalet tjänsteresor till förmån för IT-baserad mötesteknik.

SH	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Väljer ofta tågresor istället för bilresor och flyg. Många tågresor till Göteborg.	
TB/TH	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Årlig stegtävling och upprustad cykelpark gör att många promenerar och cyklar mellan kontor och närliggande arbetsområden. Uppmuntran till samåkning mellan kontoren vid obligatoriska möten. Ökat nyttjande av telefonkonferens/Skype vid möten med externa deltagare. Vid längre tjänsteresor inom landet utvärderas alltid tågresa som alternativ till flyg.	
TE	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: När vi gör något med hela TE så försöker vi vara lokalt i Södertälje, alt samåker i gemensam buss. I övrigt försöker vi samåka.	
TF	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 5 st tjänstecyklar. Stegtävling som motiverar till promenader. Samåkning vid möten/konferenser längre bort. Telefonmöten.	
TI	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: De flesta resor som görs till våra externa kunder (i.e. Katrineholm/Vingåker) görs med tåg	
TTE	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TTE har laddade SL-kort vilket är kommunicerat i bolaget.	
TÅ	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: ej påbörjad	ej påbörjad
TTX	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har minimalt med tjänsteresor och promenerar oftast till AF, huvudkontoret mm	
TN	2.2.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ej påbörjad	ej påbörjad

2.2.4 Ställa krav på förnyelsebara bränslen och energieffektivitet vid upphandling av externa transporter, till exempel entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer.

SH	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Egen maskinpark till huvuddelen av arbetet.	N/A
TB/TH	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi ställer numera miljökrav på alla nya avtal.	
TE	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TE nyttjar ej denna typen av externa tjänster	N/A

TF	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TF gör inga upphandlingar av renodlade transporttjänster. För de tjänster som upphandlas är transportarbetet av mycket marginell omfattning i förhållande till volymen och värdet av den levererade tjänsten och nyttjat material. Att ställa krav på förnybara bränslen i alla nyttjade fordon kopplade till leveranser till oss skulle begränsa konkurrensen på ett icke acceptabelt sätt. Att kräva detta är inte proportionerligt i förhållande till nyttan, i den typ av upphandlingar vi gör. Sammantaget är större delen av det transportarbete som utförs åt oss kopplat till materialtransporter vilka utförs av andra än våra avtalsparter. De krav som gäller är lagstiftarens krav på utsläppsklass för olika fordonstyper.	
TI	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Under 2018 trädde ett nytt avtal på plats avseende skolskjuts och färdtjänst. I detta avtal har koldioxid/energi krav beaktats. Minst 80% av flottan skall drivas med biodrivmedel. Motorkrav Euro, ålderskrav på fordon. 4 upphandlingar varav 1 avser reservdelar där egna miljökrav ställts i upphandlingen.	
TTE	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Görs i samband med inköp/Telge inköp (i förekommande fall)	
TÅ	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Det finns för närvarande inte några krav som omfattar förnyelsebara bränslen och energieffektivitet. Detta kommer dock att komma med i kravställning till nästa upphandling.	
TTX	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar:	N/A
TN	2.2.4	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vid upphandling av tunga lastbilar och maskiner ställs krav på funktion med aktuella miljöbränslen såsom HVO, Etanol samt RME. Vid upphandling av bio25 olja till panncentraler krävs intyg av leverantören avseende hållbarhetsbesked.	

2.2.5 Energieffektivisering med minst 10 % i organisationen (med minst 2 % per år under målperioden) inom transporter, gatubelysning med flera områden.

SH	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vid uppfyller årlig besparing på 2% minskad energiförbrukning över en fem års period.	
TB/TH	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Satsningar har gjorts på energibesparande för ytterbelysning. El-effektivisering med 2,75% under 2018.	
TE	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har solceller på vårt kontor på Storgatan 42. I övrigt anpassar vi oss utefter förutsättningarna i vårt hyreskontrakt	N/A
TI	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Det finns inga transporter eller gatubelysning inom bolaget.	N/A
TTE	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Energikartläggning, Vindenergi (2019) Solfångare och ledlampor	
TÅ	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: driftel har ökat mellan åren, behöver mer analys	
TTX	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar:	N/A

TN	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Användning av driftel har ökat mellan åren. Mer analys krävs	
TF	2.2.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Se svar mål 2.1.3 och 2.2.4	N/A

2.2.6 Energianvändningen i nybyggda kommunalt ägda fastigheter ska minimeras, utifrån ett livscykelperspektiv, och minst uppnå standard för Miljöbyggnad silver.

TB/TH	2.2.6	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Lampan verifierad för Miljöbyggnad Silver. Fornbacken innehar intyg för Miljöbyggnad Silver, ska verifieras under 2019. Stockholmsberget byggs just nu enligt Miljöbyggnad Silver, verifieras 2021.	
TF	2.2.6	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Under 2018 har ett nyproduktionsprojekt preliminärt certifieras enligt miljöbyggnad silver. I övriga projekt har kravet om 20% under energikravet i aktuell BBR alltid följts.	

AVSNITT 3 BEBYGGELSER OCH TRANSPORTER

3.2 Klimat- och sårbarhetsaspekter ska beaktas i all planering och samhällsbyggande samt vid utveckling av befintlig bebyggelse.

TB/TH	3.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Uppdaterat miljökravsdokument "Telges miljökrav i byggande och förvaltning" där det bland annat ställs krav på klimatanpassning. Pågående dagvattenutredning för befintligt fastighetsbestånd och nyproduktion (medverkande bolag: Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät).	
TF	3.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ingår i detaljplaneskedet som SBK arbetar med.	

3.3 Södertälje kommuns skolgårdsmiljöer ska öka möjligheten för barn och unga att få tillgång och kunskap om ekosystemtjänster.

TF	3.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Projekt görs på Viksbergsskolan och Rosenborgs Särskola	
----	-----	---	--

3.10 Vid planering, byggnation och förvaltning läggs stort fokus på att såväl skapa nya som att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster.

TB/TH	3.10	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Påbörjad byggnation av Ekosystemslinga i Lina Hage. Uppdaterat miljökravsdokument där ett antal krav ställs på bevarande av ekosystem och ekosystemtjänster. Arbeta för att ta fram mätmetod för ekosystemtjänster har påbörjats tillsammans med Telge Fastigheter och Miljöstaben.	
-------	------	---	--

TF	3.10	<p>Resultat (ex andel/st) och kommentar: Se beskrivning under pkt 3.3.</p> <p>TF har arbetat med EST sedan 2016 och har med det tidigt i planering- och projekteringsfaserna.</p> <p>TF har deltagit i ett samarbete som startades upp under 2018 inom Telgekoncernen, för att enas om en gemensam mätmetod gällande inventering och uppföljning av EST. Målet är att vi ska ha samma mätmetod inom Telgekoncernen som inom Södertälje kommun.</p>	
----	------	--	--

AVSNITT 4 KONSUMTION OCH BETEENDE

4.1 Södertälje kommun ska minska användningen av skadliga kemikalier i organisationen.

SH	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Upphandlat ett nytt kemikaliehanteringssystem 2019 som kommer ge stora resultat i klassificering och hantering av kemikalier.	
TB/ TH	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Fastighetsskötare har tagit bort onödiga kemikalier och använder endast låsspray, spolarvätska och miljövänlig diesel, klass 1.	
TE	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Inga kemikalier används i verksamheten	N/A
TI	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Finns inga kemikalier inom bolaget.	N/A
TTE	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Se kemikaliehantering	
TÅ	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: För att identifiera och minska användningen av skadliga kemikalier har Telge Återvinning köpt in ett digitalt kemikalie-hanteringssystem som markerar kemikalier som finns på utfasningslistan och PRIO-listan, samt underlättar identifieringen av vilka kemikalier som kan ersättas av mindre skadliga kemikalier. Riskbedömningar av nya kemikalier kan också utföras i systemet.	
TTX	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Säkerhetsdatablad och kemikalie lista är uppdaterade. Arbetar inte med farliga kemikalier	
TN	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: För att identifiera och minska användningen av skadliga kemikalier har Telge Nät köpt in ett digitalt kemikalie-hanteringssystem som markerar kemikalier som finns på utfasningslistan och PRIO-listan, samt underlättar identifieringen av vilka kemikalier som kan ersättas av mindre skadliga kemikalier. Riskbedömningar av nya kemikalier kan också utföras i systemet.	
TF	4.1	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Målet är att fasa ut kemikalier vid städning. Prov kommer att göras med ultravatten under 2019	

4.2 Det övergripande målet för kommunens avfallsarbete är högre resurshushållning. EU:s avfallshierarki ska vara vägledande för avfallsarbetet på alla nivåer i Södertälje och det konkreta avfallsarbetet styrs och följs upp genom kommunens avfallsplan.

TB	4.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Inventering och införande av Fastighetsnära insamling (FNI) har påbörjats. Målet är att samtliga bostadsfastigheter ska ha detta infört i slutet av 2021.	
TÅ	4.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Med nuvarande trender så kommer målet för nedlagda deponier troligen uppfyllas medan bedömningen är att övriga mål inte kommer att nås inom utsatt tid. Det finns flera anledningar till att målen inte kommer att nås. Vissa mål har varit för ambitiösa. En annan bidragande faktor är att kommunkoncernen inta har rådgighet över alla faktorer som påverkar resultatet.	
TF	4.2	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Miljönären samt sortering av allt byggavfall	

4.3 Andelen miljömärkta varor och tjänster ska öka och följas upp. Kommunen ska ställa avancerade miljökrav som följs upp i de prioriterade områdena: giftfri förskola, begränsad klimatpåverkan och sociala villkor. Vid upphandling ska livscykelperspektiv, som även omfattar ekonomiska aspekter, beaktas.

SH	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Miljöhänsyn tas vid upphandlingar för att få miljömässiga och hållbara produkter och tjänster. T.ex. under 2019 troligen Telges största solcellsanläggning.	
TB/TH	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Telge Bostäder använder sig av sitt interna miljökravsdokument "Miljökrav vid byggande och förvaltning av lokaler och bostäder" vid upphandlingar. Dessa krav gäller utöver kraven i BBR (Boverkets byggregler).	
TE	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har dessa krav i våra upphandlingar av varor och tjänster.	
TI	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Av de totalt 161 upphandlingar som annonserades var 153 stycken antingen Södertälje eller Telge bolag med som avtalspart. I dessa så har antingen egna krav eller upphandlingsmyndighetens krav ställts i 70% av alla upphandlingar	N/A
TTE	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: 2017 års Ekoproduktvärde 26,7% har ökat till 28,2%, erhålls från kostenheten Södertälje kommun	
TÅ	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Där så är möjligt läggs detta in i upphandlingen.	
TTX	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Inga upphandlingar gjorda i år	
TN	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Där så är möjligt läggs detta in i upphandlingen.	
TF	4.3	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi arbetar enligt beslutade Miljökrav vid byggande och förvaltning. Innefattar bl.a. A- och B-klassade material enligt Sunda hus. I de stora projekten finns rutiner för detta och det utförs. 2019 startas detta även i arbetet med driften.	

4.5 Södertälje kommun ska i sina avtalsupphandlingar skapa förutsättningar, inom ramen för LOU21, för att få in mer produkter som producerats lokalt, regionalt och nationellt, så att inköpsandelen främst ökar för produktgrupperna kött, ägg och mejeri, grönsaker, spannmål men även övriga produktgrupper som finns att tillgå.

TI	4.5	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Bistår Södertälje kommun men har själv inga inköp av nämnda produktgrupper.	N/A
----	-----	---	-----

4.6 Andelen källsorterat klosettavfall som hygieniseras och återförs till odling ska öka.

TÅ	4.6	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Telge Återvinning separerar det fasta klosettavfallet från kontorsbyggnader i separat tank. Tanken töms kontinuerligt och avfallet transporteras till Syvab för hygienisering och återföring till odlingsmark. Detta avser TÅs egna fastigheter.	
TN	4.6	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Miljökontoret önskar att vacuumtoaletter installeras i nybyggen. De bedriver "försäljningsarbetet" men kunden väljer själv så länge deras anläggning uppfyller uppställda miljökrav. Alla Vacuum-wc i Södertälje kommun går till Hölö Våt-kompost oavsett vart de ligger. Tankar (med svartvatten) i områdena Hölö/Mörkö/Järna dvs i närheten av Hölö våtkompost prioriteras till denna anläggning. I de ifall kunden har en BDT anläggning går de inte till Hölö våtkompost. 100 % av våtkompostens input går ut till åkermark	

4.7 Kunskapen och medvetenheten om miljöfrågor, hållbar konsumtion samt värdet av biologisk mångfald och ekosystem ska öka.

SH	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi deltar inom olika forum för miljö och hållbarhet. Erfarenhetsutbyte med andra hamnar. Vi följer noga teknikutvecklingen inom logistik.	
TB/TH	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ekosystemslingan som byggs i Lina Hage syftar till att öka kunskapen och medvetenheten gällande ekosystem och ekosystemtjänster för invånarna i Södertälje kommun. Installation av miljötvättstuga i Mariekäll med utbildning för hyresgäster om att tvätta utan tvättmedel. Bolagsintern information om miljöpåverkan vid möten samt information på intranätet. Interna utbildningsträffar gällande miljö och klimat har hållits för flera enheter inom bolagen. Sorteringskampanj för hyresgäster "Vinn Hyran" har genomförts liksom Information i samarbete med Telge Återvinning under årets Trivseldagar, hyresgäster som utbildats via kommunen arbetar frivilligt som informatörer knackar dörr och informerar om sopsortering i Hovsjö och Lina.	
TE	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi utbildar våra medarbetare och kunder kontinuerligt som en del av vår nya strategi	
TI	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Det ligger i kravspecifikationen vilken TI inte äger att kravställa på.	N/A

TTE	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ekosystemtjänstslinga framtagen för att kommunicera FNs 17 miljömål	
TÅ	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Arbetet med informationsaktiviteter om återvinning, återbruk och avfalls-hantering har pågått kontinuerligt och arbetet fortlöper framgent. Vi använder oss bl.a. av tryckt informationsmaterial, arbete med hemsidan, filmer, annonsering, digital media, nudging, events och genom mötet med medborgare samt kunder.	
TTX	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi utbildar oss kontinuerligt genom Telge koncernens utbud	
TN	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Arbetet med informationsaktiviteter om elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt stadsnät har pågått kontinuerligt och arbetet fortlöper framgent. Telge Nät använder oss bl.a. av tryckt informations-material, arbete med hemsidan, filmer, annonsering, digital media, nudging, events och genom mötet med medborgare samt kunder	
TF	4.7	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Årlig miljödag för TF samt kontinuerlig övrig utbildning. Bland annat Miljöbyggnad (certifieringssystem) och Sunda Hus.	

4.10 För att öka kunskapen om ekosystemtjänsters nytta för såväl människa och miljö ska dessa på olika sätt synliggöras i kommunen.

TB/TH	4.10	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ekosystemslingan som byggs i Lina Hage syftar till att öka kunskapen och medvetenheten gällande ekosystem och ekosystemtjänster för invånarna i Södertälje kommun, färdigställs 2019.	
TF	4.10	Resultat (ex andel/st) och kommentar: TF arbetar med Ekosystemtjänster. Har haft utbildning inom området. TF har tagit fram ett spel om Ekosystemtjänster.	

4.11 Minska utsläppen av mikroplaster.

SH	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Ingår i nätverkande med andra hamnar i Sverige, där frågan diskuteras. Vidare ses kontinuerligt logistiken inom hamnområdet över för att minimera onödiga transporter.	
TB/TH	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: personal har gått utbildning internt för att nätverka och öka kunskapen. I det uppdaterade miljökravsdokumentet " Telges miljökrav i byggande och förvaltning" från 2018 finns bland annat ett krav (krav U5) gällande gummiunderlag som går ut på att gummiasfalt, gummiunderlag och konstgräs i första hand ska undvikas. - Vi har aktivt valt bort gummiasfalt under den pågående planeringen av Aktivitetsparken i Hovsjö. Under 2018 installerades en miljötvättstuga i Mariekälla, där två av tre tvättmaskiner tvättar med avjoniserat vatten. Tvättmaskinerna minskar utsläpp av mikroplaster från tvätten, samt minskar användningen av tvättmedel.	

TE	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vi har dessa krav i våra upphandlingar av varor och tjänster.	
TI	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Förekommer inga inom bolaget	N/A
TTE	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Sopsortering Miljönären, plastbantning Förskolan	
TÅ	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Under 2018 har Telge Återvinning identifierat möjliga källor till utsläpp av mikroplaster. Källorna är: Tvätt av arbetskläder, däck-slitage, plastrester från gröna påsen, ned-skräpning från transporter till och från anläggningen, samt plastrester från krossning av brännbart material. Telge AB via miljöstaben samordnar eventuellt framtagande av handlingsplan för samtliga bolag i koncernen.	
TTX	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Vår kärnverksamhet är renhållning	
TN	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Under 2018 har möjliga källor identifierats till utsläpp av mikroplaster exempelvis via dagvattenutsläpp. Telge AB via miljöstaben samordnar eventuellt framtagande av handlingsplan för samtliga bolag i koncernen.	
TF	4.11	Resultat (ex andel/st) och kommentar: Exempel. Vid anläggning av konstgräsplaner nyttjas inte granulat utan sand istället.	